

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

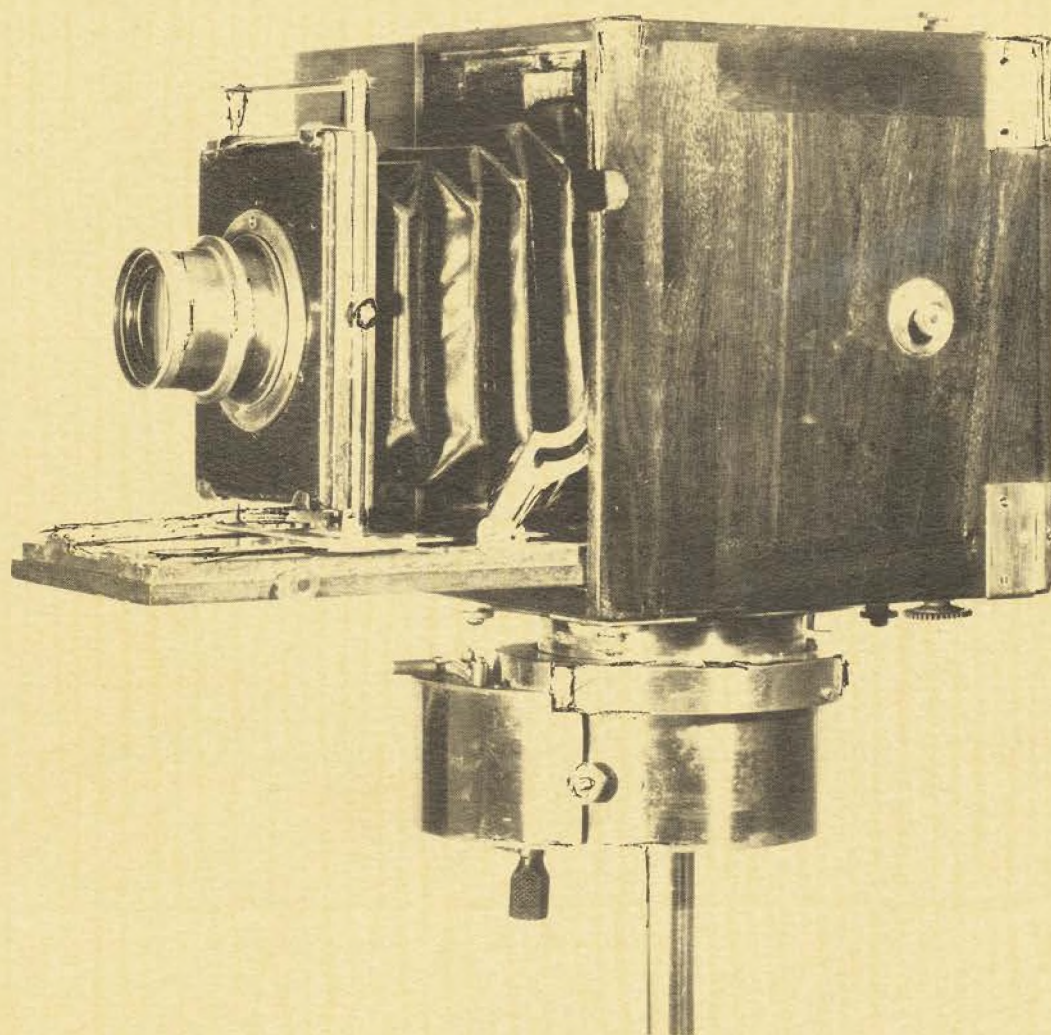
Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

* O B J E K T I V *

Nr. 36

September 1986

M.P. 1928.

Dansk Fotohistorisk Selskab

DANSK KAMERA SERVICE
TAGENSVEJ 100

2200 KØBENHAVN N. · TELEFON 01 · 83 87 80

Formand: Niels Resdahl Jensen
Rygaards Alle 33A
2900 Hellerup.
01 62 09 62

**Næst-
Formand:** Ole Schelde
Plantagevej 43
3460 Birkerød.
02 81 20 20

Redaktør: Flemming Berendt
Teglgaardsvej 649
3050 Humlebæk.
02 19 22 99

Kasserer: Holger Duseberg
Sankelmarksgade 11
1676 København V.
01 22 84 68

**Bestyrelses-
medlemmer.**

Ole Knudsen
Skt. Jørgensvej 10
4000 Roskilde
02 36 99 70

Kurt Petersen
Lundebjerggårdsvej 46
2740 Skovlunde.
02 91 43 12

Jan Klinksgaard
Ved Skellet 30
6400 Sønderborg.
04 43 12 43

COPYRIGHT:
D.F.S.
ISSN 0107-6329.

DANSK FOTOHISTORISK SELSKAB STIFTET 1975

2 NYT FRA BESTYRELSEN.

3 GENERALFORSAMLING OG LANDS-
MØDE. AUKTIONSLISTEN.

9 MØDERÆKKEN.

MARTINUS PETERSENS FØRSTE PA-
NORAMAKAMERA 1928.
Flemming Berendt.

12 TEKNISK BESKRIVELSE.
Niels Resdahl Jensen.

BOGANMELDELSER:
FOTOGRAFER I OG FRA DANMARK
TIL OG MED ÅR 1920.
Poul Pedersen.

18
22 4 FOTOHISTORISKE BØGER ANMEL-
DES.

30 "DAGUERREOTYPI 1839" - HISTO-
RISK SKILDRING.
Flemming Berendt.

38 EXAKTA 1936-1986.
Flemming Berendt.

40 "ISENKRAM".

44 PATAHOLM FOTOMUSEUM.
Flemming Berendt.

48 BUCKINGHAM MOVIE MUSEUM.
Vagn Bjørnholt.

60 SPALTELUKKEREN.

D.F.S. MØDELOKALER:
ØSTERBRO MEDBORGERHUS
ÅRHUSGADE 103. KØBENHAVN Ø.
MØDETIDSPUNKT. KL. 19:30.
3. TORS DAG I MÅNEDEN.

Nyt fra bestyrelsen

Ny sæson står for døren, med nye bestyrelsesmedlemmer og ny formand. Hvad denne nye ledelse af DFS vil arbejde med skal kort belyses i dette indlæg.

Vort medlemsblad Objektiv skal fortsat være det samlende element, hvormed vi kommer i kontakt med de mange medlemmer landet over og tilmed i udlandet

Vi kan med glæde konstatere at mange af bladets artikler bliver bragt i lokalblade og flere faglige fotoblade. Flere lokale T.V. stationer har bragt udsendelser, hvori stof som er bearbejdet af DFS, bringes ud til store dele af befolkningen.

Alt dette er med til at bringe DFS op på et niveau, hvor vi bliver betragtet som et seriøst foretagende, som dyrker dansk fotohistorie.

Vi vil gøre en stor indsats for at udvikle det allerede gode samarbejde vi har med mange museer landet over. I deres arkiver og magasiner ligger mange værdifulde og spændende sager, som venter på at blive opdaget og udforsket og dermed styrke interessen for dansk fotohistorie.

Bestyrelsen har ingen planer om en hvervekampagne for at skaffe flere medlemmer. Vi vil derimod opsøge personer som vi mener kan berige DFS med ny viden, med deres medlemskab. Mange nye medlemmer dukker op af sig selv fordi de på en eller anden måde har hørt eller læst om os.

Nu skal alle vore "isenkræmmere" ikke frygte at DFS skal udvikle sig til en kulturel forening, auktioner og loppemarkeder vil fortsat stå højt. Et besøg på teknisk museum i Malmø er planlagt til efteråret 1987.

Trykningen og sammenhæftningen af Objektiv er blevet forbedret og tilmed til en lavere pris. Dette, samt vore mange annoncører som ønsker at støtte vort arbejde, bevirker at vi vil prøve at udsende fire numre af Objektiv. Det ekstra nummer vil blive et temablade som behandler et bestemt fotohistorisk emne.

Vi har også planer om at oprette et Dansk Fotohistorisk forlag, som skal genoptrykke gamle sager, som kan have interesse og måske kan bringes i løssalg.

Den nye bestyrelse vil således styrke og udbygge DFS fremover, men uden et godt samarbejde med de mange medlemmer når vi naturligvis ikke målet.

Niels Resdahl Jensen.

LANDSMØDET - 86

BERETNING.

25 medlemmer var tilmeldt årets landsmøde. Fra København var 8 deltagere mødt op ved Valby Station hvor bussen, "Ormen den lange" smidigt og komfortabelt bragte os til Jyllands hovedstad. Præcist var vi fremme ved Håndværkerforeningens store og flotte lokaler. Kaffe og kringle stod parat.

Selskabets præsident, Andreas Trier Mørch bød alle velkommen, hvorefter et stilfærdigt loppemarked bød adskillige gode sager: En flot "Fangel" stereobetrakter, over 50 unike gamle postkort med motiver fra det ældste København, adskillige smukke gamle træ-kameraer var blandt "bordets glæder" - omsætningen var efter sigende rimelig.....sågar en "Bergelmar" skiftede ejermand.

Klokken 16:30 begyndte årets Generalforsamling.

Dagsorden ifølge vedtægterne:

1. Valg af dirigent.
2. Præsidenten aflægger beretning.
3. Det reviderede regnskab forelægges.
4. Afstemning om indkomne forslag.
5. Valg af bestyrelse. 3 bestyrelsesmedlemmer ønsker ikke genvalg.
6. Valg af to revisorer.
7. Fastsættelse af kontingent. Bestyrelsen foreslår UÆNDRET kontingent for den kommende sæson.
8. Eventuelt.

ad. 1: Jens Hammeken blev valgt til dirigent og erklærede Generalforsamlingen lovligt indvarslet og beslutningsdygtig.

ad. 2: Selskabets præsident, Andreas Trier Mørch fortalte i korte træk om sæsonens begivenheder - og gav udtryk for at det havde været en spændende og udbytterig sæson
10 års- jubilæet, hvor 53 medlemmer deltog var blevet en storartet fest. En Benefice-auktion havde givet næsten 6.000 kroner i Selskabets kasse. Desuden havde to medlemmer skænket fine klenodier til Danmarks Fotomuseum. Gaverne blev overrakt Museets Konsulent, Flemming Berendt.
De efterhånden faste mødearrangementer i Randbøldal, hvor 35 jyske medlemmer mødes blev fremhævet og Jan Klinksgaard takket for sin store indsats.

Desværre må planerne for en "tur" til Köln opgives på grund af for store omkostninger. Der arbejdes dog med en "tur" til Det Tekniske Museum i Malmø. Efteråret 1986?

Præsidenten havde rosende ord til de forskellige medlemmer, som har arrangeret udstillinger i København og Nykøbing Falster.

Den store indsats omkring Martinus Petersens panoramakamera, som var blevet til en lille film vist i TV 2, blev rosende omtalt.

Præsidenten beskrev, hvorledes Objektiv skridt for skridt havde udviklet sig til et flot fotohistorisk blad for Selskabet, især de lavere trykkeomkostninger blev fremhævet.

Til sidst konstaterede han, at Selskabet var i rivende udvikling og næsten 20 nye medlemmer var kommet til i det forløbne år. De mange institutioners og bibliotekers medlemskab var også udtryk for den store interesse for Selskabet og dets virke.

Derfor gav han udtryk for, at netop nu var "det rigtige tidspunkt" - at stå af skuden - et Selskab i rivende udvikling er ikke det værste man kan videregive til en ny bestyrelse og næste Præsident

Til slut takkede han de mange gode venner og medinteresserede han var kommet i forbindelse med i de forløbne 5 år.

ad. 3: Niels Resdahl Jensen, Selskabets kasserer aflagde beretning om det reviderede regnskab - punkt for punkt.
Regnskabet blev godkendt.

ad. 4: Ingen indkomne skriftlige forslag.

ad. 5: 3 medlemmer af bestyrelsen ønskede at trække sig tilbage:
Andreas Trier Mørch, Erik Sundahl, Steen S. Nielsen.
Erik Sundahl var ikke tilstede på grund af sygdom i familien.
Den siddende bestyrelse havde foreslået 3 nye medlemmer:
Ole Knudsen. Roskilde.
Holger Duseberg. København.
Kurt Petersen. København.
Da ingen andre kandidater var opstillet, blev de 3 nye bestyrelsesmedlemmer enstemmigt vedtaget valgt.
Bestyrelsen konstituerer sig ved 1 bestyrelsesmøde.

- ad. 6: De 2 revisorer blev genvalgt.
- ad. 7: Uændret kontingent blev vedtaget.
- ad. 8: En del jyske medlemmer foreslog at den planlagte ekskursion til Malmø blev arrangeret en lørdag.

Dansk Fotohistorisk Selskab

Regnskab for perioden 1/5 1985-31/3 1986.

	<u>Indtægt</u>	<u>Udgift</u>
Maj 1985	3281,-	422,40
Juni	2775,-	356,-
Juli	2548,-	1151,05
August	1350,-	1800,65
September	8157,50	1805,45
Oktober	8147,00	8442,20
November	8925,-	11471,-
December	6286,-	1617,80
Januar 1986	1629,85	1395,90
Februar	350,-	175,-
Marts	2175,-	4395,95
	<u>45604,35</u>	<u>33033,40</u>
Ol. kassebeh.	2602,05	
Ny --		<u>15173,-</u>
	<u>48206,40</u>	<u>48206,40</u>

Indtægternes fordeling:

Kontingenter	28114,50
Saler ved auktioner	10887,-
Reklamer	179,85
Annoncer i Objektiv	5700,-
Løssalg af Objektiv	723,-
	<u>45604,35</u>

Udgifternes fordeling:

Porto	6714,20
Trykning af Objektiv	14746,75
Telefonannoncer	420,-
Telefon og andre udg. til F.B.	5444,-
Gaver til foredragsholdere	406,75
Diverse, julegave m.m.	913,70
Lokaleleje i Øbrohuset	800,-
Jubilæumsfest	1865,80
Bestyrelsesmøder incl. rejseudg.	1340,25
Club Daguerre	381,95
	<u>33033,40</u>

Kassebeholdning pr. 31/3 1986

Bankbog	1342,93
Giro	11485,22
Kontant	2344,85
	<u>15173,-</u>

Bellerup d 17/4 1986

Niels Resdahl Jensen
sign. Niels R. Jensen

Ole S. Feldgren
sign. Ole S. Feldgren

N.B. Mognussen
N.B. Mognussen

Den nye bestyrelse!

Generalforsamlingen sluttede med overrækkelse af en "flaske" til de afgående bestyrelsesmedlemmer, som en symbolsk TAK for deres indsats. I bestyrelsesmøde den 12. maj 1986.

Bestyrelsen konstituerede sig som følger:

Formand: Niels Resdahl Jensen. Næstformand: Ole Schelde.

Redaktør: Flemming Berendt. Kasserer: Holger Duseberg.

Bestyrelsesmedlemmer: Ole Knudsen. Kurt Petersen. Jan Klinksgaard.

Tak til Andreas!

Selskabets Præsident i over 5 år, Andreas Trier Mørch får overrakt en flaske - med TAK for sin indsats.

Herefter var middagen serveret i et stort og flot lokale, bordet var smukt opdækket med blomster. God mad og hyggesnak fik hurtigt et par timer til at forsvinde.

Klokken 20:00 begyndte den store auktion. Næsten 80 numre var opført på auktionslisten - til tider gik det lidt trægt, men stemningen indfandt sig hurtigt og omsætningen rundede de 8.000 kroner - omkring midnat ebbede det ud og trætte gik vi til ro.

Søndag den 20. april.

Det "kulturelle" indslag begyndte søndag formiddag klokken 9:30. Dorthe og Poul Pedersen, havde indbudt til "åbent hus" i deres meget smukke og velindrettede hjem - atelier, kunstudstilling, arkiv, mørkekammer m.m. beliggende på en stille villavej i Århus centrum. Den halve snes medlemmer, som havde taget imod denne indbydelse fik en virkelig oplevelse.

Et hus fyldt fra kælder til kvist med billeder fra næsten alle perioder af den fotografiske billed-epoke.

Poul Pedersen fortalte med fagmandens store viden om de forskellige billedteknikker - og vi blev præsenteret for utallige eksempler. Mange kendte fotografers billeder blev beundret, beskuet og nydt i hver detalje.

Heldigvis blev dagen afbrudt af et veldækket frokostbord iblandet en masse billedsnak.

Næsten 6 timer "forgreb" vi os på husets interessante klenodier. Da vi forlod stedet klokken 15:30 var vi ikke alene møtte, men beriget for mange måneder fremover.

TAK til Dorthe og Poul, hvis liv er opfyldt af en fælles interesse, som de ufortøvet ville dele med os andre for en dag.

Dansk Fotohistorisk Selskab

Portegnelse over de af medlemmerne udbudte fotografika
ved auktionen lørdag, den 19. april 1986.

Nr.		Tilst.	Win.kr.	H. slag
1.	21 hæfter "Kamera-kunst" 1919-20 (2 første årg. kompl.)	B	150	200 0
2.	Neo-fot, bakelit, dansk.	B	200	
3.	Voigtlander Vitolet D med 2,8/50 mm, m. Bt..	B	100	100
4.	Kodak Retinette 1A med 2,8/45 mm, m. Bt.	B	150	
5.	Iloca Rapid III med 2,8/50 mm.	B	150	
6.	Thornton Erecto, klap til rullefilm.	D		80
7.	Coronet, klap 6x9.	C		60
8.	Kodak Junior 620, klap 6x9.	B		100
9.	Agfa Billy Record, klap 6x9.	D		50
10.	Kodak No 2-Folding Autographic.	B/C		70
11.	Ensign Pocket E-20, klap 6x9.	B		50
12.	Zeiss Ikon, Nettar 515/2, klap 6x9.	B		100
13.	Agfa Solinette 24x36.	C		60
14.	Agfa Isolette I 6x6.	B		30
15.	Agfa Billy Record, klap 6x9.	D		40
16.	Kodak klap med Compur lukker, 616 film.	B/C		110
17.	Agfa, klap 6x9.	B		60
18.	Agfa Silette - LK, 24x36.	C/D		50
19.	Zeiss Ikon, Contaflex 24x36 med Bt.	C		160
20.	Fotex.	D		100
21.	Icarette, klap 6x9.	C		100
22.	Kodak Autographic til 127 film.	C		70
23.	Agfa Optima.	B/C		20
24.	Ernemann 9x12.	C		120
25.	Bogen Levende Billeder.	A		25
26.	Bumig dobbelt 8 optager.	A		40
27.	Canon dobbelt 8 optager: Reflex Zoom 8.	A	300	
28.	Akarette, Westar obj. med Bt.	B	200	120
29.	Kodak Premoette 6x9, ca. 1914.	C	300	
30.	Slomexa 6x9 box.	B	100	10
31.	Leica II f.	A	1500	1700
32.	Leica III A, Summar 50 mm.	A/B	1200	1650
33.	Kodak box, 6 1/2 x 11, original karton.	B	100	120
34.	Kodak 9x12 til plader og rullefilm. (1902).	B	200	100
35.	Godtepose.			20
36.	Rodenstock Trinar 4,5/5 cm, stikblænde.	C		20
37.	Zeiss Ikon Jeannette 9x12, Novar 16,3 m. rammesøger.	B	150	
38.	King Pinquin 6x9, Kershaw Eight - 20.	B	150	
39.	Balda, klap 6x9, Juvella 10,5 cm.	B/C	150	
40.	Zeiss Ikon, klap 6x9, Nettar 8.	B	250	
41.	Zeiss Ikon, Ikonta klap 6x9, Tessar 4,5.	A	200	200
42.	Agfa Selecta 24x36, Apotar 2,8.	C		20
43.	Exakta bælg m. lup. (US. Made in Western Germany ca. 1948).	A	250	
44.	Agfa, klap 6x9, Agnar 6,3.	B	150	
45.	Vollenda, klap 6x9, Leudar 4,5.	B	200	260
46.	Nikon F med Photomic. (1972).	B/C	800	
47.	Ikoflex, Novar, lukker træg.	C	250	
48.	Kodak Tourist, klap 6x9.	B/C	100	
49.	Pose m. div. sager. (messingobj., filtre, blitz m.m.).			140
50.	Neofot, bakelit, dansk.	C	100	
51.	2 fremkalderskåle 50x60, emaljerede.	C		10
52.	Leitz modlysblande til 35 og 50 mm objektiver.	C		50
53.	Arette Favorit.	C		40
54.	Ilford mørkekammerlampe. (Meget gammel model).			60
55.	Ricoh 126c Automatic med motor.	C		50
56.	Fujica tapesplejser super 8.	A	100	100
57.	Arette I A.	B/C		30
58.	Arette I B.	C	100	
59.	Voigtlander 6x6 Brilliant.	C/D	100	160
60.	Rollei 16.	D	300	300
61.	Pentax kikkertfortsats til R-bajonet.	A	250	250
62.	Leitz afstandsmåler I. model.	C	600	
63.	Elmo Zoom, dobbelt 8 optager.	C	100	
64.	Crown Zoom.	B	100	
65.	Klapcamera 6x6, spec. udtræk. Samt Luxa Six opt. lysmåler.	B	200	250
66.	Bogen: 35 mm fototeknik, H.S. Newcombe.	C		20
67.	Ernemann box 6x9, lukker def.	C	300	
68.	Argus C 44, afstandsmåler.	B/C	125	130
69.	Rolleicord m. Tessar 1:3,5, Compur. (ca. 1938).	B/C	300	2
70.	Rolleicord 1A, Triotar 1:3,5, Compur. (ca. 1939).	B/C	400	2
71.	Kasse med tyske pressefotos fra 1963/66. Ca. 250 stk.			30
72.	Bell & Howell fremviser til 18x24 mm billedbånd m. skærm/båndopt.		100	
73.	Agfa Isolette 6x6.	B/C		70
74.	RSK 6x6.	B		50
75.	Dacora 6x6.	B		
76.	Beirette Junior II 24x36.	B/C		2
77.	Minolta Autopak 550.	B/C		25
78.	Exa II	B/C	100	100

Auktionslisten med hammerslagspriser.

Modereferat

Februar mødet:

Godt 20 medlemmer havde trodset den bidende kulde og mødte op for at høre hvordan vi bedst opbevarer vore film og billeder.

Mogens Koch og Jesper Johnsen, fortalte pædagogisk og præcist om hvad der nedbryder de fotografiske materialer. Der blev vist eksempler på restataureringen af polarforskeren Knud Rasmussen, optagelser fra Thule ekspeditionen. En opgave, som må siges at være blevet løst på eksemplarisk måde.

Aftenen udviklede sig til en frugtbar diskussion, som mange tilsyneladende havde glæde af.

En tak til de to herrer for at de ville ofre en aften af deres fritid til at berige os andre.

Marts mødet:

Danmarks Tekniske Museums direktør, Jens Breinegård måtte desværre i sidste øjeblik melde afbud på grund af et vigtigt økonomimøde i amtet.

På denne måde måtte aftenens anden foredragsholder Niels Resdahl Jensen udfylde en større del af mødeaftenen. Det skulle hurtigt vise sig at præsentationen af Martinus Petersens panoramakamera, beskrevet i sidste nummer af Objektiv - var både instruktiv og fornøjelig.

Niels Resdahl fortalte om hvorledes han havde renoveret, afprøvet og samlet apparatet på for at gøre det funktionsdueligt.

Spørgsmålene var mange, men Niels Resdahl var manden med de rigtige svar.

Flemming Berendt fortalte i spredte træk om de mange års arbejde med at spore ting og sager omkring Martinus Petersen. Ikke mindst den indsats som er gjort fra Museumsleder Egon Larsens side på Egnsmuseet i Hadsund.

På dette tidspunkt var panoramakamera nr. 2 fra 1928 allerede fundet og stod i Niels Resdahls kælder i Hellerup - det var svært at holde tæt om dette, men vi var enige om, at 2 danske fotohistoriske klenodier på een gang, var for meget.

Sidste del af aftenen var hyggesnak.

• MØDER ÆKKEN •

TORS DAG DEN 18. SEPTEMBER:

Det første møde i anden halvdel af vor møde-sæson er delt op i tre dele:

1. Medlemmer viser deres nyerhvervede klenodier frem - forhåbentlig er meget nyt-gammelt kommet for dagens lys.
2. Kell Christensen, Slagelse, vil vise sit håndbyggede 18x24 cm træ kamera frem og fortælle om dets tilblivelse.
3. Kurt Petersen, vil fremvise en spændende gammel film.

• LOPPEMARKED DEN 27 SEPTEMBER •

SÆLGERE MØDER OP KLOKKEN 14:00. GRATIS BORDPLADS.

PRÆCIS KLOKKEN 14:30 - ÅBNES DØREN TIL SLARAFFENLAND - FORENINGEN FRALÆGGER SIG ETHVERT ANSVAR. GOD FORNØJELSE OG VELKOMMEN!

KLOKKEN 17:00 - PAKKES DER SAMMEN VED FÆLLES HJÆLP!

ALT FOREGÅR I MEDBORGERHUSET. ÅRHUSGADE 103. KØBENHAVN Ø.

TORS DAG DEN 23. OKTOBER - EN UGE SENERE END SÆDVANLIG:

Ole Knudsen, Roskilde, der har samlet fotografica i 9 år, vil fylde sin bil med "ISENKRAM" - til glæde for den store beundrende skare. Her bør alle de "pilfingrede" møde op.

Niels Resdahl Jensen og Flemming Berendt har i sommer besøgt det fotografiske museum i Bièvres udenfor Paris. Niels har hjembragt en serie dias-billeder derfra som vil blive fremvist. Ole Knudsen har ligeledes nogle få billeder fra et besøg på Deutsches museum i München - DET BLIVER DEN HELT STORE ISENKRAMAFTEN!!!!

TORS DAG DEN 20. NOVEMBER:

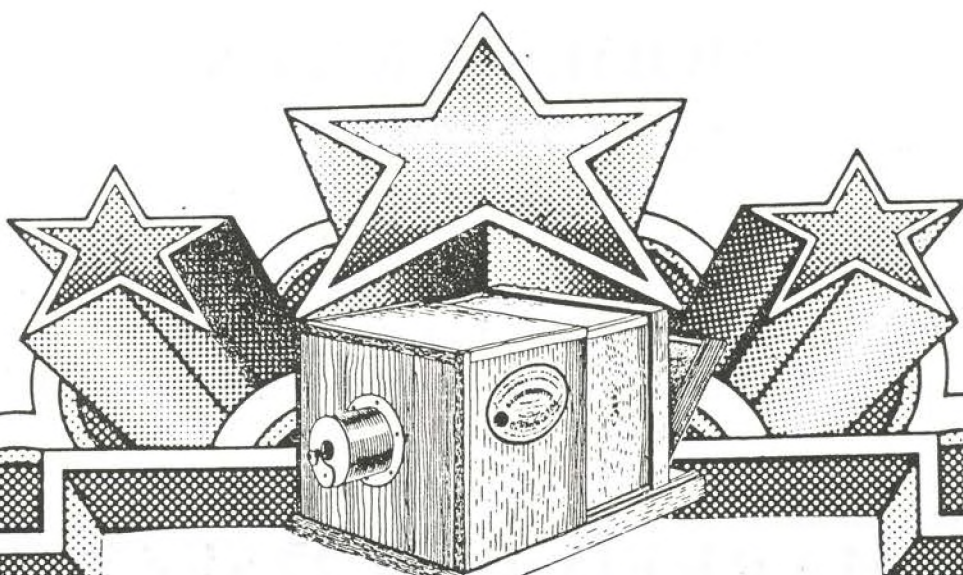
Endnu en gang har VIGGO RIVAD sagt ja til at komme og fortælle om hans legendariske "fotohistoriske" periode - en blanding af historier - dias-billeder og fornøjeligt samvær, med een person der står vor "hobby" meget nær.

TORS DAG DEN 11. DECEMBER:

JULEMØDET. Årets store AUKTION vil forhåbentlig fylde lokalet til bristepunktet. HUSK - mærkning af alt "isenkram".

JULEBAG og GLØG vil blive serveret - alt sker i festlig julestemning.

18-9 • 23-10 • 20-11 • 11-12

STORT LOPPEMARKED
AFHOLDES PÅ
DANMARKS FOTOMUSEUM
LØRDAG DEN 20. SEPTEMBER 1986
Kl. 9:30.

Jan Klinksgaard byder velkommen - Herefter er der fremvisning af museets enkelte ny erhvervede klenodier, bl.a. apparater tilgået fra Nationalmuseets samling i Brede.

En mindre samling HOLOGRAFIER.
I BILLEDGALLERIET er ophængt "ÅRETS PRESSEFOTO". Museumsleder Sigfred Løvstad vil fortælle om nyheder der er på vej m.m.

Kl. 12:00

Middag vil blive serveret i den nyindrettede ovenlyssal.

Menu: Kr. 50.00

Røget Ørred med peberrods-salat.

Jägersnittel med tilbehør

OST.

Øl, vand og kaffe til butikspriser

Kl. 13:00

Det velkendte jyske LOPPEMARKED begynder.

Medlemmer som måtte have klenodier at vise frem er tidspunktet nu - alt under hyggeligt samvær.

Kl. 16:30 - almindelig oprydning.

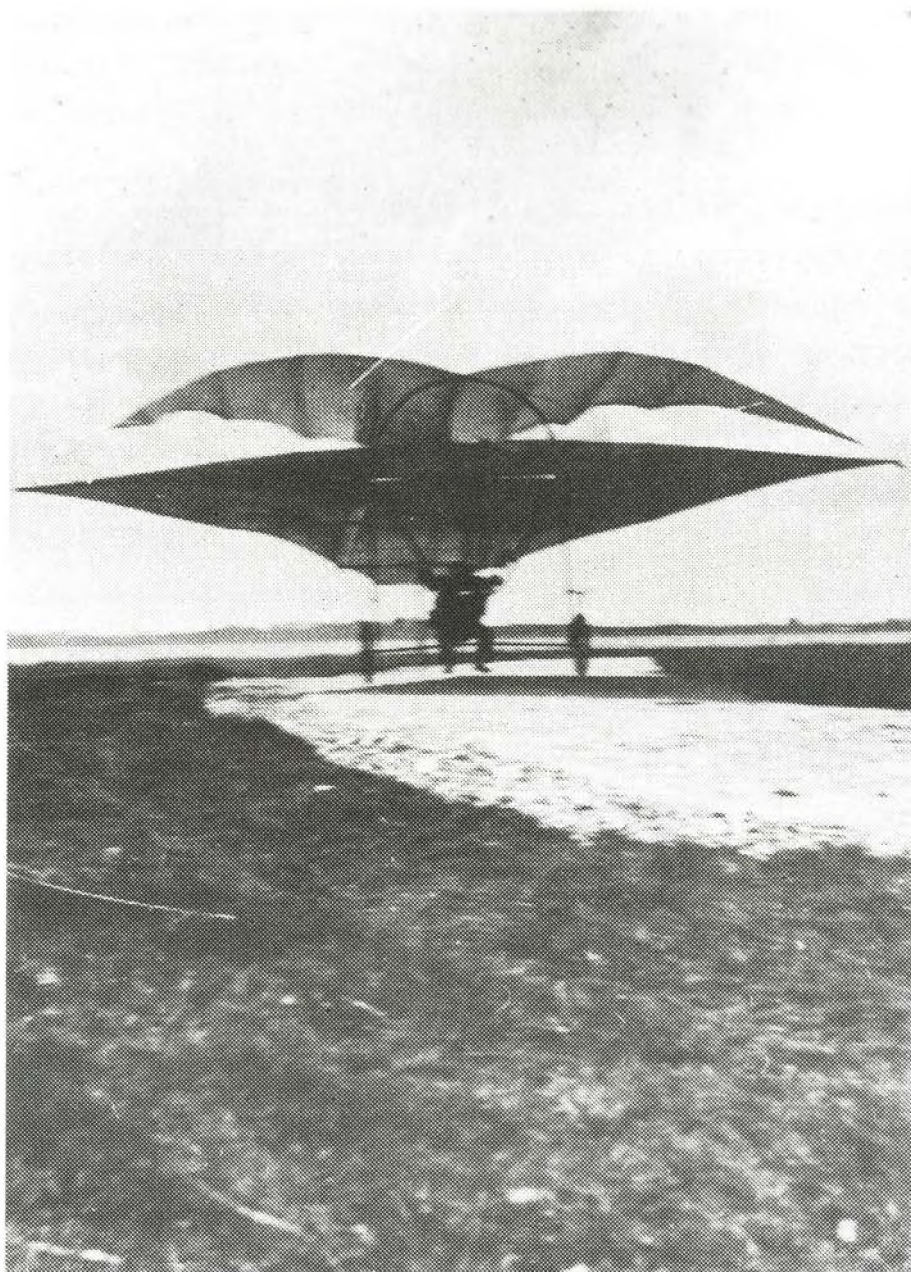
TILMELDING SENEST DEN 15 SEPTEMBER.
TELEFON 04 43 12 43.

Jan Klinksgaard. Ved Skellet 30
6400 Sønderborg.
VELKOMMEN ALLE!

DAGEN FØR...

FOTOHISTORISKE MILEPÆLE.

Mange spøgefulde breve kom til Ellehammers værksted i Istedgade, et lød således: "Herr. Professor Ellehammer. Lindholm. Danmark. De behøver ikke at være bange for at falde ned - for de kommer aldrig op!!". Brevet var afsendt fra England.

Det første fotografi optaget af ukendt amatør den 11. september 1906 - dagen før den officielle der blev overværet af medlemmer af Det Kgl. Danske Aeronautiske Selskab.

Jacob Christian Ellehammer (1871-1946) hævede sig fra jorden med et motodreven Aëroplan - 11/2 fod var nok til berømmelsen.

Et kamera kom hjem....

Flemming Berendt.

Som aftalt med de implicerede parter skulle afslutningen på Martinus Petersens panoramakameras lange rejse være, at det blev præsenteret på Hadsund Egnsmuseum "Rosendalsgården" - torsdag den 27 marts, således at det kunne fremvises for publikum i påskedagene.

Museets daglige leder, Egon Larsen havde indkaldt pressen og klokken 14:00 var næsten 50 mennesker samlet for at beundre det hjemvendte kamera.

Dagen før kom Peter Haagen, Stationsleder på Ålborg T.V. ned til Hadsund for at lave en lille appetitvækker omkring kameraet og her skulle undertegnede fortælle lidt om dets historie.

Publikum og pressen stillede mange gode spørgsmål under den veltilrettelagte reception. Det viser sig ofte, at være meget nyttigt, idet nye spor let dukker op - dette var også tilfældet denne gang - således at eventyret om Martinus Petersens kan fortsætte en tid endnu.

Martinus Petersens fantastiske panoramakamera fundet . . !

Hadsund Folkeblad

Fem års detektivarbejde har givet bonus:

Enestående kamera hjem til Hadsund

Randers Dagblad

Museumsleder Egon Larsen og fotohistorikeren Flemming Berendt med det enestående panoramakamera der er bygget af "Kul-Peter", og som blev præsenteret på egns-museet i Hadsund.

Foto: Marianne Andersen.

Et nyt dukker op....

fortsættelse....

Hvorledes panoramakamera nr. 2 fra 1928 blev lokaliseret og afsløret som endnu et apparat fra Martinus Petersens hånd, skete ved en tilfældighed - og dog!

Det viste sig endnu engang, at interesse og kombinationsevne er et par af de nøgleord, der får tingene til at falde på plads. Niels Resdahl Jensen, havde for adskillige år siden haft kameraet i hånden. Anledningen var, at han skulle foretage en mindre reparation af det mekaniske. Kameraet blev gjort funktionsdygtigt og blev sat på plads i Svend Nielsens udstillingslokale på Frederiksberg Alle.

Her stod det tørt og godt, indtil den dag hvor Niels Resdahl har fået det først fundne apparat skilt fra hinanden. Nu genkendte han de forskellige lighedspunkter - hængsler, skruer, beslag opbygning af motor o.s.v...

Telefontrådene glødede, og i løbet af få dage er panoramakameraet bragt fra Frederiksberg Alle til Niels Resdahls kælder i Hellerup. En yderligere undersøgelse her - bekræftede til fulde hans formodning.

Danmarks Fotomuseum var interesseret - og kameraet kom på museum. Det er meningen at Martinus Petersens panoramakamera anno 1928 - skal indgå i en større permanent panorama-udstilling, som er under opbygning på 1. sal i Museumsgade 3. Herning.

Det er planen, at vise denne meget spændende del af fotografiens historie - dels som en apparatudstilling, dels gennem samtidige billeder og panoramaer fra forskellige tidsperioder.

En del af Niels Resdahls enestående panoramabilleder vil blive ophængt her bl.a. for at bevise, at denne ældgamle fotograferingsteknik ikke helt er gået af mode.

Forhåbentlig vil denne udstilling stå færdig i 1987!

Den tekniske beskrivelse af apparatet vil jeg overlade til Niels Resdahl Jensen.

Forsidebilledet viser Martinus Petersens panoramakamera med påmonteret motor. Kameraet er døbt M.P. 1928.

M.P. Panoramakamera

Niels Resdahl Jensen.

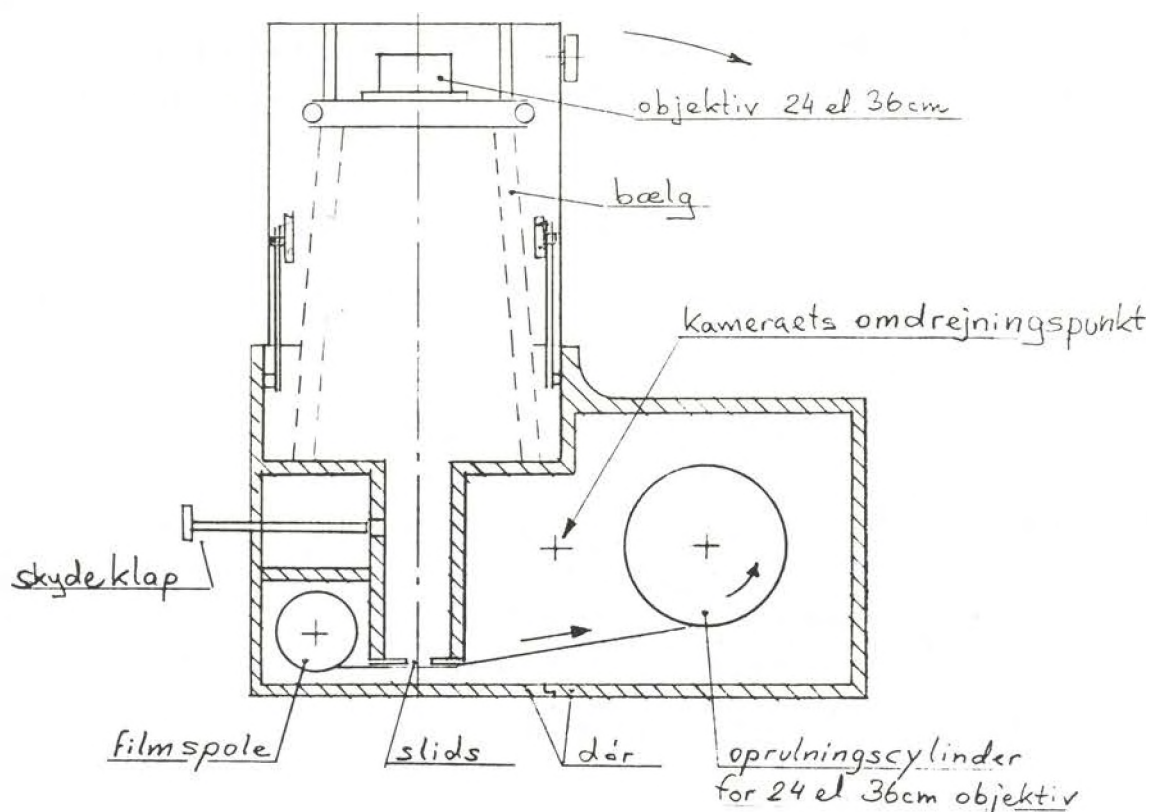
Martinus Petersens panoramakamera er ifølge oplysninger fra Hadsund Egnsmuseum sandsynligvis bygget i 1928.

Det er således af ældre dato end det som er beskrevet i sidste nummer af Objektiv. Til trods for dette er det af en mere moderne type, - det benytter rullefilm i formatet 11x85 cm. Konstruktionen er i stil med de kendte Kodak Cirkut panoramakameraer.

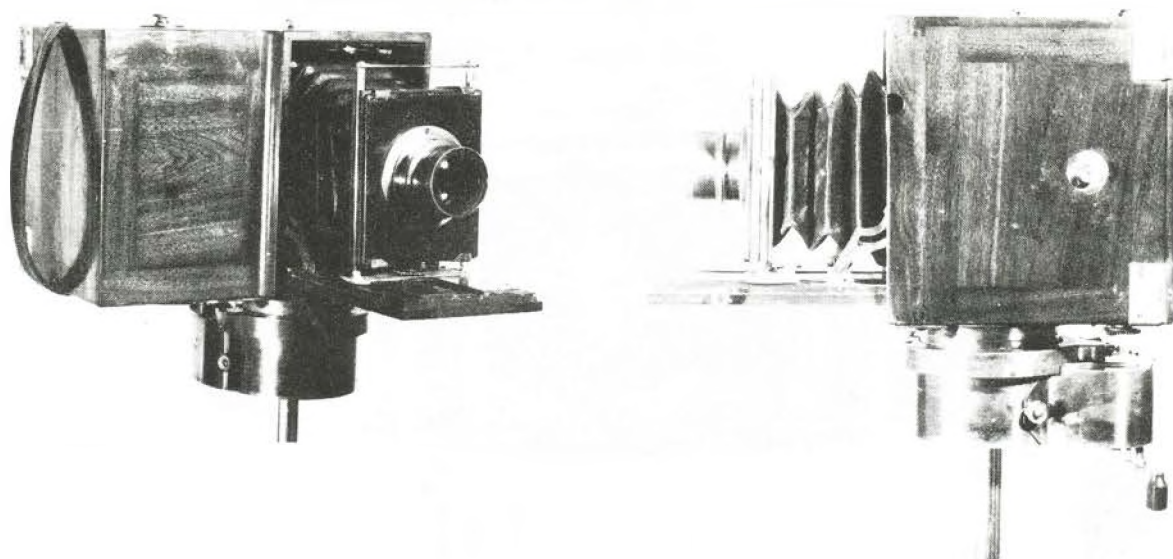
Kameraet er forsynet med en 24 cm optik som giver godt 180° billedvinkel. Dette er velegnet til gruppefoto hvor f.eks. 500 personer er opstillet i en halvcirkel med kameraet nøjagtigt i centrum.

På det store negativ, som benyttes til kontaktkopiering, ser det ud som om personerne er opstillet på lige linie.

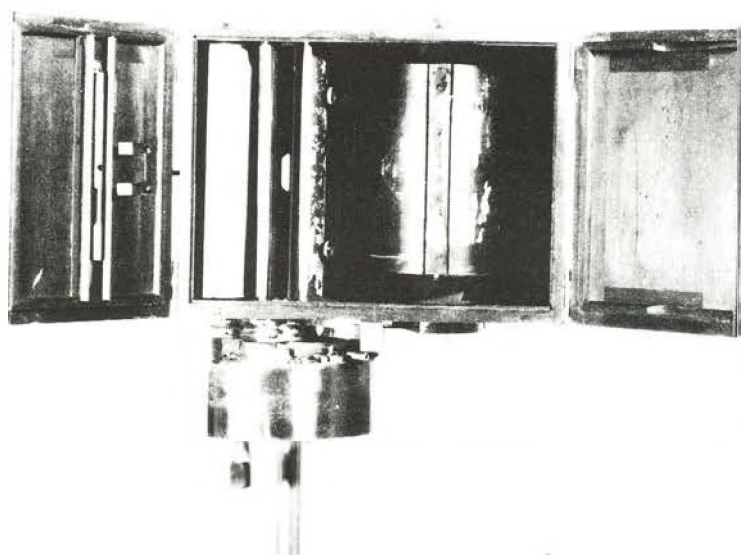
Det store format muliggør en fremragende gengivelse af hver eneste person. Skole- og soldatergruppe-fotografering har været hovedanvendelsen for denne type kamera.

Panoramakameraet i snittegning set ovenfra.

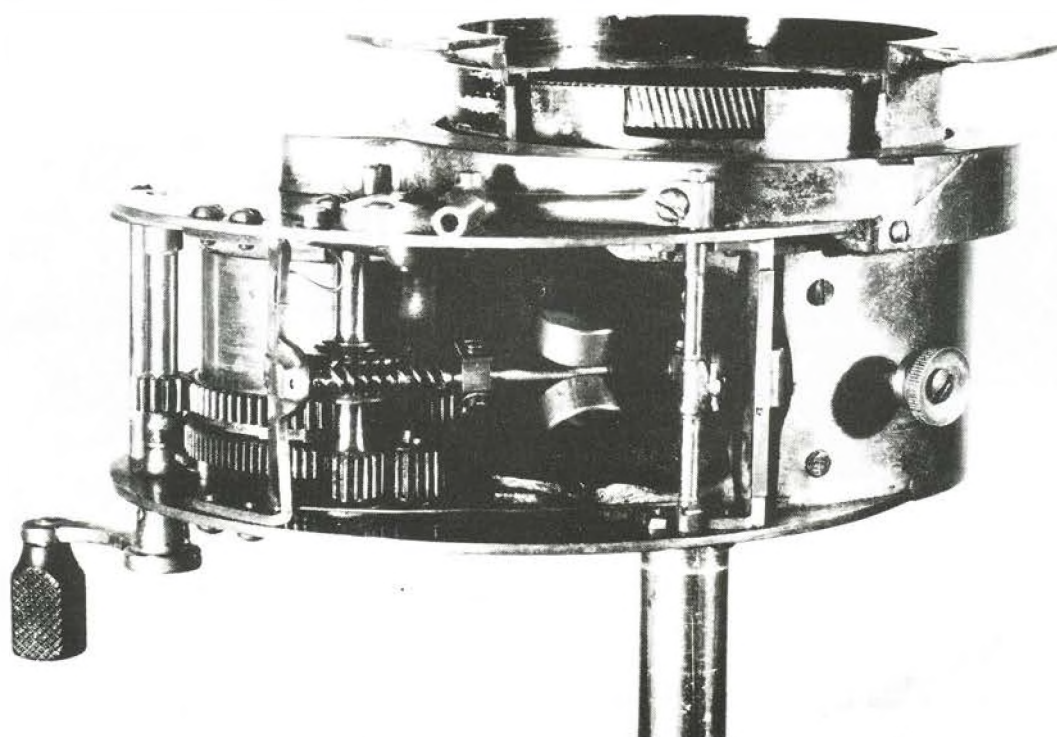

Udtræksbælgen ses i to positioner. Motoren påmonteret kameraet.

Kameraets bagvæg i åben stilling.

Kameraet er stort og tungt, bygget i mahogni og drejes rundt af en fjedermotor. Fortil er det som et klappkamera hvor linsen trækkes ud sammen med bælgen. Kameraets bagvæg er to store døre. Når disse åbnes, er der let adgang til filmilægning. Filmen er på en almindelig træspole med dækpapir, den måler $\varnothing$ 32x185 mm. Ilægning foregår som i et almindeligt rullefilmskamera. Filmstart kan ses gennem en rød rude i den ene dør.

Kameraet drives af en selvbygget fjedermotor der reguleres med en justerbar centrifugalregulator.

Inden kameraet lades med film, skal det først bringes i fokus. Det sker ved at lægge en løs matskive over eksponeringsslidsen og justere på objektivafstanden. Eksponeringstiden indstilles ved hjælp af blenden, slidsens bredde samt den hastighed hvormed filmen trækkes forbi slidsen.

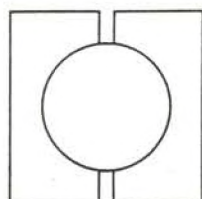
Der er ingen instillinsskalaer, så det har været en erfaringssag.

Kameraet, som anbringes på et solidt stativ, drejes så det peger lidt uden for den yderste person på venstre fløj, fjedermotoren spændes, alt kontrolleres en sidste gang, det store smil kaldes frem, der trykkes på udløseren.

Det store kamera drejer nu i løbet af 10-15 sek. en halv omdrejning og foreviger de mange måbende og smilende ansigter. Efter eksponeringen drejes filmen tilbage på træspolen. Kameraet er fremstillet til to brændvidder på 24 og 36 cm. Til hver af disse findes der en cylinder, som har en bestemt diameter, som bevirker at filmen trækkes frem med den rigtige hastighed i forhold til kameraets rotation.

Martinus Petersens panoramakamera er ikke blot stort, tungt og klodset det har også været besværligt at fotografere med, men det har uden tvivl frembragt mange prægtige panoramagruffefotografier til stor glæde for mange mennesker.

Foto: N.R.J.

H-COLOR
FARVEBILLEDER

århus 06-17 52 00
lystrupvej 62
8240 risskov dk

københavn 02-96 52 00
farverland 4
2600 glostrup dk

Annonce.

Bog anmeldelse: F.B.

Bjørn Ochsner

FOTOGRAFER I OG FRA DANMARK TIL OG MED ÅR 1920

PHOTOGRAPHERS IN AND FROM
DENMARK UP TO AND INCLUDING 1920

FOTOGRAFEN IN UND AUS DÄNEMARK
BIS EINSCHLIESSLICH 1920

LES PHOTOGRAPHES AU ET DU
DANEMARK JUSQU'EN 1920 INCLUS

Vilhelm Tillge,
st. Kjobnagergade 33, 2den Sal,
lige for Postgaarden.

Portraiter af Børn
fotograferes
øjeblikkelig.

Af det uroligste Børn garanteres Billede.

Bjørn Ochsner:

Fotografier i og fra Danmark til og med år 1920. Bind 1-2.
Bibliotekscentralens forlag. Udgivet af Landsudvalget for indsam-
ling og bevaring af fotografier og dokumentarfilm.
924 sider. Kr. 947.30 - 1986.

Bogen er en opfølgning af Danske fotografier indtil år 1900 - der
udkom i 2 bind 1969. Den nye udgave bringer stoffet fra 1969-udgaven
à jour.

Antallet af fotografer er steget fra ca. 2700 til ca. 4000, antal-
let af lokaliteter fra 312 til 598 og oplysningerne om de enkelte
fotografer er stærkt forøget. Desuden indledes der med en oversigt
over fotografiens første år i Danmark. Indledningen bringes desuden
på engelsk, tysk og fransk. Det samme gælder indholdsfortegnelsen
samt listen over de forkortelser og hyppigt anvendte ord, som fore-
kommer i kronologisk orden, værket er forsynet med omfattende regi-
stre, bl.a. stedregister. Ochsners registrant der spænder over 80 år
omfatter 4000 fotografer fra 1840 til 1920.

Dansk fotohistorisk Selskabs medlemmer løfter på hatten i stor re-
spekt for den nu snart 78-årige Bjørn Ochsners livsværk.

Vi har ladet en flittig bruger af dette værk, nemlig fotograf
Poul Pedersen, Århus bringe sin kommentar til værket.

Ochsners livsværk....

POUL PEDERSEN. ÅRHUS.

Bogen er en stærkt udvidet og forøget udgave af Ochsners tidligere dobbeltbind, der i sin tid gik til århundredskiftet.

Foruden en meget omhyggelig oversigt over samtlige erhvervsfotografer, fastboende eller omrejsende, danske eller udenlandske, der har arbejdet her i landet, så indeholder bind 1 80 helsider med gengivelse af fotografier indtil 1920.

Formålet med dette digre og grundige værk- som er resultatet af et livslangt arbejde med emnet- er først og fremmest at være et værktøj til bestemmelse af gamle fotografier, og der er hovedsageligt tænkt på museer, arkiver og biblioteker.

Sådanne samlinger er fortrinsvis ordnet personalhistorisk- efter den portrætteredes navn- eller topografisk- og her efter lokaliteten. Det vil således ofte være vanskeligt at opsøge een bestemt fotografs arbejde, uden at man kender emnet for fotografiet.

Ved slægtsforskning kan bogen have stor værdi, idet den ofte kan medvirke til en ret sikker datering af de enkelte fotografier.

Denne datering kan f.eks. ske ved adresseændringer på de kartoner, hvorpå fotografierne er monterede, men også ved granskning af årstal for erhvervede medaljer, ofte gengivet i guldpræg. Selvom man pyntede sig med en sådan udmærkelse længe, så er billedet næppe taget før.

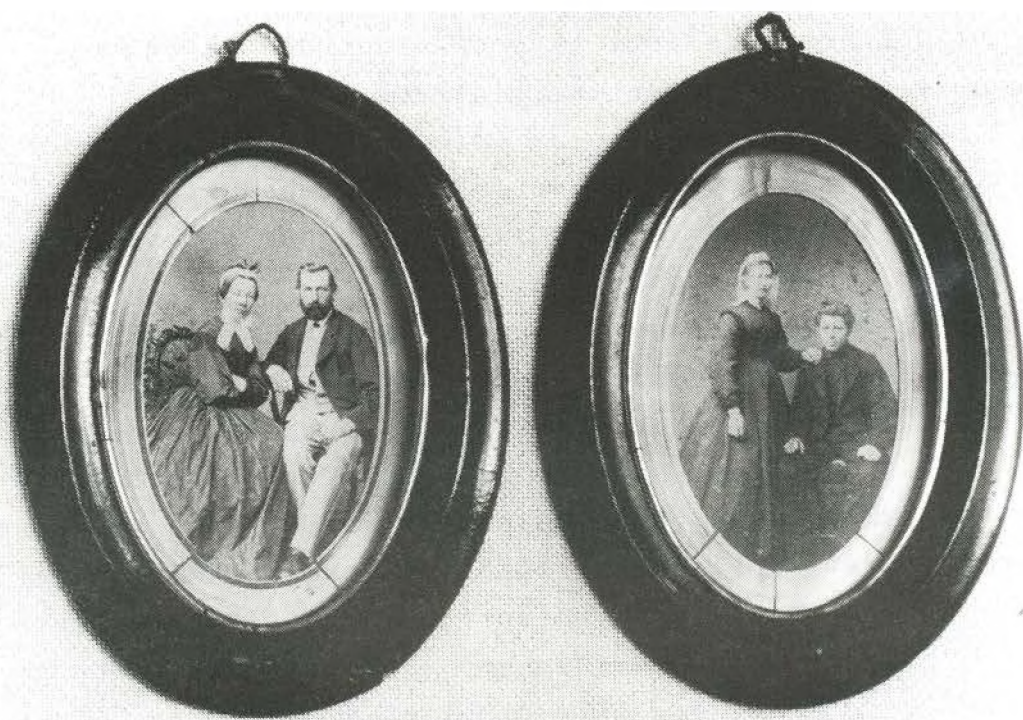
Vi har haft udbytte af de tidligere bind ved opbygning af en samling ældre fotografier, hovedsageligt portrætter i visit og kabinetsformat, og alene ordnet efter fotografernes navne, og vi glæder os nu til at kunne lade samleområdet gå 20 år længere frem.

Desuden har vi kunnet få lidt styr på vore ældre og mere private familieportrætter, hvor det ofte kan være svært at aldersbestemme personerne. Og så har vi haft fornøjelse af et 47 sider langt stedsregister sidst i bogen, hvor der er en oversigt over, hvor de forskellige fotografer har boet eller virket.

For Århus vedkommende har vi stillet fotograferne op i kronologisk orden, og markeret hvor længe de har været aktive. Desuden har vi lavet en oversigt over de forskellige atelier i Århus med angivelse af hvilken fotograf, der har boet her, og på hvilket tidspunkt, og i mange tilfælde har vi opsøgt adressen, og set om husene stadig bærer præg af atelieret.

Vi kan opfordre fotohistorisk interesserede i andre byer til at foretage en tilsvarende registrering, det kan endnu nås, og man kan jo altid senere overlade materialet til enten Danmarks Fotomuseum eller den lokalhistoriske samling i hjembyen.

Undervejs kunne det jo også være at man kunne komme med tilføjelser til Ochners næste bog. I forordets slutning skriver Ochsner, at han vil være taknemmelig for sådanne tilføjelser og rettelser.

På et antikt marked fandt jeg disse to velbevarede gamle visitbilleder. De var i Præstegårdsrammer og kostede 100 kr. stykket. Det var lidt mere end vi plejer at give for gamle visitkort, og rammer er vi ikke særligt interesserede i. Jeg vendte tilbage til dem og fik dem i hånden, og blev noget forbavset over, at de var lette. De viste sig at være lavet af papmache- med ophængsøskner lavet af sort kinersertråd. Nu om dage kan man i ethvert supermarked købe "gamle" præstegårdsrammer i plastic, men jeg har aldrig før set tidligere kopier af disse populære præstegårdsrammer, så jeg købte dem alligevel.

Da jeg havde betalt dem fik jeg at vide, at de stammede fra maleren Anna Klindt Sørensens dødsbo. Vi har kendt Anna Klindt Sørensen meget godt, og flere gange besøgt hende, så det gav jo billederne en ekstra værdi. Bagsiderne af rammerne var gentagne gange klistret til med gummierede sylte-etiketter, men vi fik da lirket billederne ud af rammerne. Billedet til venstre er udført af F.W. Schmidt Kattesundsgade 402, Horsens og billedet til højre af I.L. Hvilsted, Smedegade 370, Horsens.

Opslag i Ochners bog gav straks den oplysning, at billedet måtte være taget efter at Schmidt i april 1868 flyttede til Kattesundsgade 402, og før 1878, da gaden skiftede navn til Kattesund. Om Hvilsted oplyser Ochsner kun, at Hvilsted etablerede sig i Smedegade 370 i 1862.

Billederne er nogenlunde lige gamle, og det må være Anna Klindt Sørensens to hold bedsteforældre. Hun var selv født i 1899.

Glæden opbevares.
Alle Foranstaltninger udføres.

Samling: Truels Teigen
Oslo.

JUNCKER-JENSEN, SOPHUS PETER FREDERIK
(16.2.1859 - 15.10.1940)
Vejle

Søn af J.J. Jensen, Vejle; broder til H.P. Jensen, Vejle. Skrev sig fra ca. 1891 med bindestreg.

Lærte hos J.E. Bøgh i Aarhus.

Etabl. 18.5.1888 på udst. i København, hvor han havde forpagtet retten til at fotografere på udst. og selv havde ladet bygge et atelier.

Talrige fotos fra udst. i København 1888.

Hans atelier på udst. i 1888 er omtalt og gengivet i "Haandbog under Den nordiske Industri-, Landbrugs- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn 1888", s. 113. (Udt. Småtryk 34IV, -255 8°).

Billeder fra det gamle KASTRUP

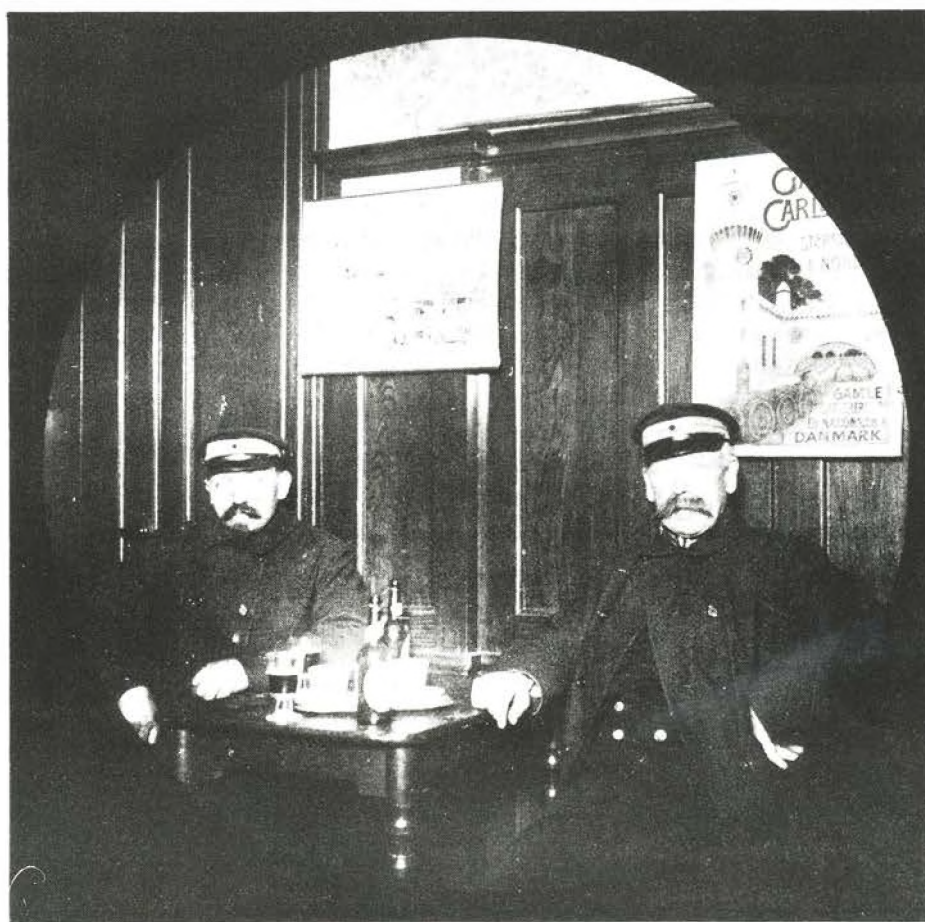
fotograferet af Carl Flensburg
med indledning og billedtekster
ved Gerhard Taarnby

Tårnby Lokalhistoriske Samling

Civilingeniør August Fuchs, Kastrup Glasværks driftleder, øver sig i at fotografere.

Billedernes fortættede atmosfære og den samtidsskildrende natur gør dem meget værdifulde som kulturhistorisk dokumentationsmateriale. Oplevelsen, at se disse billeder rækker langt ud over det lokalhistoriske.

Fabrikant Carl Flensburg erhvervede sammen med en kompagnon i 1881 det nedlagte Kastrup Saltværk. Bygningen blev ombygget til et væveri. Hans økonomiske sans og initiativ, (bl.a. grundlagde han Kastrup Spareforening, der senere blev til Amagerbanken,) gjorde ham til en holden mand. Herved blev han i stand til at dyrke en ikke helt billig hobby - at fotograferer.

Carl Flensburg indfangede sine motiver på sort hvide diapositive glasplader, disse har fotograf Dich Jansen reproduceret til fotografier. Denne enestående billedsamling har været i familieej, indtil det lykkedes Tårnby Lokalhistoriske Samling, at erhverve den i 1983.

Carl Flensburg var i besiddelse af et medfødt talent for at skildre det han så, og på sådan en måde at andre kunne dele hans oplevelse. Mange fine billeder viser et bredt mønster af livet i det gamle Kastrup i slutningen af forrige århundrede.

"Billeder fra det gamle Kastrup" - er en stor og flot bog. Formatet af de enkelte billeder er på et niveau så selv de mindste detaljer kan nydes. En oplagt JULEGAVE.

Red: Gerhard Taarnby. 168 sider. Indbundet. Kr. 95.00.
Udgivet af Tårnby Lokalhistoriske Samling. Forhandles af Tårnby kommunebiblioteker, hvorfra den kan rekvireres. ol 50 09 76.

S
Ø
R
E
N

L
O
L
K

Bog anmeldelse: F.B.

TÅSINGE MUSEUMSLAUG
værner om vor økultur

Søren Lolk (1876-1933) var en personlighed af et sjældent format. Ved hjælp af Søren Lols egne bøger og breve, samt ca. 1.700 glasnegativer, mange fotograferet af ham selv - har man skabt en skildring af det gamle Ø-samfund - hvor den velstående bonde Søren Lolk var en hovedperson i en menneskealder.

1903 emigrerer Søren Lolk til Amerika som så mange andre danskere for at prøve lykken. Fra Amerika sender han breve hjem indeholdende skildringer af sjælden styrke og malerisk beskrivelse om de barske forhold i det nye land.

Hjemvendt fra det fremmede begynder han at opbygge en livsform for sig selv og sine nærmeste - der bedst kan beskrives ved at gengive lidt af forordet skrevet af Valdemar Jensen:

"Tiden var omkring 1914, stedet var Vejlegården på det vestlige Tåsinge og personerne var den særprægede bonde, folke-mindesamler, kulturforkæmper og idealist Søren Lolk samt to af hans unge karle, der senere fortalte om hændelsen. Det de tre talte om under arbejdet var ikke ligegyldig lands bysladder eller almindelig karlekammersnak, men kunne meget vel have været tolkning af folkeeventyr eller samtaler om andre emner indenfor litteratur og religion. At dyrke nøgenkultur, klæde sig særpræget og bære langt hår og skæg er dagligdag i vor tid, hvor der nærmest er gået mode i at være afvigende fra sædvanen, men i begyndelsen af dette århundrede krævede en sådan adfærd både personligt mod og overlegen viljestyrke til at kæmpe for de idealer der lå bag. Søren Lolk havde begge dele. Hans liv og virke, der satte dybe spor på Tåsinge og gjorde denne mærkelige og særprægede bonde til vor tids mest omtalte tøsing, fortjener afgjort at blive husket af eftertiden".

Bogen er et sandt orgie af folkelige skildringer, mange af munter og dog alvorlig karakter, som her hvor Søren Lolk ville prøve om et menneske kunne flyve når det blev udstyret som en fugl. Han fik et par gåsevinger bundet på armene og besteg så et kornlæs, hvorfra han frygtløs og elegant kastede sig ud i luften. Han nåede dog ikke at rokke ved fuglenes privilegium, men havnede knap så elegant i møddingen!

Her skal ingen billeder gengives, de er alle af ypperste karat - glæden ved at se dem, tilfalder den som køber bogen - til en pris der kun er det halve af hvad den har kostet at fremstille. Længe leve banker og kreditforeninger!

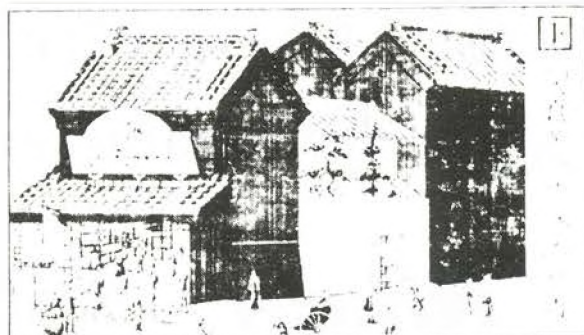
Denne bog er nok værd at have som balast mod sommerens T.V. fra Valdemar Slot.

Valdemar Jensen: Søren Lolk - den mærkelige tåsingebonde, 192 sider. Format 21x20 cm. 142 billeder, god kvalitet. 200 glasnegativer af S.L. Udvalgt af Erik Hansen og restaureret i 1980 af Jesper Johnsen tillige 72 stk. udvalgt af Albert Lolk og kopieret i 1964 af Britt og Knud Jacobsen. Tåsinge museumslaugs forlag 1986. Kr. 148.00. Kan bestilles på 09 54 10 19.

EN TÅSINGEBONDE.

JAPANSK FOTOHISTORIE

En anmeldelse af
The Collector's Guide to
Japanese Cameras 1845-1984.
ved Per Ask Nielsen.

ASANUMA TRADING - 1871.
Japans første fotografiske handelshus
etableret i Nihonbashi, TOKYO.

Fotografiens historie i Japan er anderledes, spændende anderledes vil jeg betegne den efter de første 25 timer med dette gigant-katalog over den japanske produktion af kameraer gennem 139 år. Når den er anderledes skyldes det selvfølgelig den store kulturforskel, og når den er virkelig spændende, er det fordi den er krydret med en masse mystik omkring bl.a. modeller, som er forsvundne, og som kun eksisterer som fotografier eller tegninger.

Bogen er på godt tre hundrede A-4 sider med over to tusinde illustrationer trykt i Japan som en japansk/amerikansk co-produktion (to sprog). Tre japanske samlere af klassiske kameraer har stået for det redaktionelle. Det drejer sig om den kendte komponist Koichi Sugiyama (speciale; Miniaturekameraer), den forhenværende postmester Hiroaki Naoi (ekspert i restaureringer), samt fotografen John R. Bullock med specialet; kameraer til andre formål. Til det kunstneriske, Lay-out m.v. har de haft professionel hjælp af Toyohiko Yano og Tadaharu Amatsu. Dette team har udført et enormt arbejde, der allerede efter kort tids studium indgyder den største respekt og beundring. De særdeles omfattende informationer, også i detaljer, synes vældig præcise, ihvertfald ud fra de sammenligningsmuligheder man har som ikke-japansksproget. Selve katalogets mange data er for hvert enkelt nummer suppleret med to klassificeringssystemer med henholdsvis eet til fem sorte eller hvide stjerner. Ved hjælp af disse er brugeren i stand til at vurdere tingenes værdi i yen (= i kroner fra under 500, 500-2000, 2000-5000, 5000-12.500, og over 12.500). De sorte stjerner indikerer tingenes sjældenhedsgrad, og er nødvendige, da værdi og sjældenhed ikke altid er identiske. De relativt ensformige katalogsider brydes med behagelige mellemrum af små short-stories - tres ialt - med historiske kendsgerninger om japanske fabrikker og handelselskaber, men hvor hovedvægten dog er lagt på mystik og kuriositeter. Som emner kan nævnes; "De første kameraer", "Det største kamera", "Bedre aldrig end sent!", "Auto-Monkey", "Den violette pengesluger?", "Den russiske forbindelse" og mange flere. Mange af historierne er oprunden af den store geografiske afstand til vesten, og den deraf følgende sprogforbistring. Et afsnit med overskriften; "OOPS!" omhandler hvordan man kom for skade at indgravere en optik til kameraet "BABY CHROME" med **150 METER ROYAL SOFT FOCUS LENS?** I et andet afsnit kan man læse om den effekt, der fulgte af alliancen med Tyskland i anden verdenskrig, hvor pludselig alle engelsk klingende navne skulle fortyskes - f.eks. var navnet Adolf Hitler direkte inspiration til objektiver med navnene "ADLER" og "HITNER", hvorpå man så kunne bruge "HIMMEL"-filtre. Krydsninger oplevede man med f.eks. "BABY GERMA"?.

Iøvrigt er anden verdenskrig på flere måder skelsættende i japansk fotohistorie. De kolossale ødelæggelser på hjemmefronter, ildstormene i de store byer, bevirkede på kort tid, at old-timer-kameraer blev uhyre sjældne. I forvejen var førkrigsproduktionen, ihvertfald set med nutidens øjne, ret beskeden. Og man kan rolig sige at krigen med efterfølgende US-hjælp blev det store vendepunkt, hvor Japan med eksplosionsagtig hastighed blev verdens-akcepteret og derefter dominerende. I halvfjerserne blev det at samle kameraer populært hos de velhavende japanere, og gamle oversøiske kameraer blev importeret i hundredtusindevis, specielt tyske præcisionskameraer var i høj kurs, hvorfor priserne blev presset op på de forskellige auktioner. I 1981-82 vendte billedet og det blev IN at samle japansk, og denne kendsgerning er basis for denne bogs succes - 3 oplag på det første år. Bogens pris vil nok sætte en grænse for dens udbredelse.

Men selv om de første efterkrigsmodeller, på grund af manglende kvalitet, blev skrottet i titusindevis, vil bogen nok være medvirkende til at fremme interessen for at samle japansk - vor næste generation vil næppe mangle "rå-varer"!

• LUCIE MØLLE 1870 •

LUCIE MØLLE er her forevigtet af en ukendt fotograf på en Collodium-plade.

Et ægte reportagefoto optaget i 1870, mange år før Holger Damgaard begynder sin pressefotografiske virksomhed ved Politiken!

De flot, lidt uskarpe drejende vinger bevæger sig præcis der hvor borgerrepræsentationens lokaler er beliggende i Rådhusets mellembygning, ud mod statuen af H.C. Andersen.

Foto efter en albuminkopi med målene 20x16,5 cm.

Tilhørende Dansk Museumstjeneste.

DANSK MUSEUMSTJENESTE

Istandsættelse og Fotografisk Præcisionsgengivelse
af Ancient Fotografi og Grafik

DMT Laboratoriekemi

DMT Oplosningstavler

Arkitektur & Teknisk Fotografering

RØDKÆLKEVEJ 118, DK 2600. Tlf. 02 45 65 85

Toldnr. B 58 02 - 3 05.

Giro nr. 9 34 47 72.

Bank: AL Glostrup Afd.

• OLD DAYS •

Illustreret Tidende 1887.

En londensk Gædefotograf.

Typer fra Londons Gader.

V. Fotografiske Etablissements i Østenden af London.

At fotografiske portraiter ere faldne betydeligt i prisen siden denne konsts opkomst, er bekjendt nok: men det er kommet til den yderlighed, at man leverer et portrait indfattet i forgyldt ramme for 6 pence (2½ skilling), er maaskee mindre bekjent. Det er imidlertid dog tilfældet. En mængde mennesker fortjene i London deres brød ved denne industri, og det især i østenden og "på den anden side af vandet", at disse ateliers florerer. Productet svarer aldeles til prisen, og det er i sandhed utroligt hvad der kan bydes den klasse af folk, der benytte disse ateliers.

En udraaber staar udenfor paa fortoget og anbefaler enhver forbigaaende, idet han viser en ramme med prøveportraiter, der ofte ere tagne af en bedre fotograf. Billederne, der tages indenfor, ere udelukkende glasbilleder, og det er en selvfølge, at de altid ere yderst slette. Derfor er det ogsaa skik i disse huse at modtage betalingen, før vedkommende har seet billedet: thi gjøre det om kunde slet ikke betale sig.

Om portraitet kun er en sort klat, hvor nogle mindre mørke pletter synes at antyde et ansigt - ligemeget: vedkommende maa tage det. Er han ikke til at stille tilfreds paa anden maade, saa tyer fotografen til "the brightening solution", det vil sige: han tager billedet ud af rammen og dypper det i en skaal med vand, tørrer det, indfatter det igjen, pakker det forsigtigt ind i et stykke papir og fortæller kunden, at nu vil det tørre bright og nice: men det maa ikke gjerne udsættes for lyset i 2-3 dage. Det vil altid hjælpe. For at faa forretningen til at betale sig, finder man paa hundrede konster, hvorved det lykkes at pine et par andre pence ud af offeret. Der er f.eks. "the american Aier-Preserver", et stykke tykt papir, overtrukket med en sort fernis, hvilket fortælles at have den sjeldne egenskab at beskytte billedet. Naar de ikke har "the american Aier-Preserver" saa vil billedet forsvinde. Vi sælge den for 2 pence, kun hvad vi selv betale for den. Og alle købe den.

Engelskmændene i det hele taget holde meget af at pynte sig med noget ret afstikkende: denne svage side benytter fotografen med held. En brystnaal, en ring eller en uhrkæde, forgyldt paa portraitet, seer jo mageløst ud, og det betales atter med et par andre pence - - er vejret slet, eller det er aften, og der kommer en, som vil fotograferes, uagtet det er umuligt, saa lader man ham ikke gaae. Paa ingen maade. Vær's artig, trød indenfor. Og saa bliver vedkommende fotograferet - det vil sige, der er ingen plade i kameraet, og medens denne proces foregaar, leder medhjælperen et portrait op, der nogenlunde kan passe til kunden, og overleverer ham det med den største ugeneerthed. Naturligvis synes han, at det ikke ligner, men fotografen kan fortælle saa meget om atmosfærens indvirkning paa stillingen under processen osv, at han i regelen gaaer ind derpaa. Det samme fif forsøges med folk, der ikke give fotografen den nødvendige tid - en anden lille bifortjeneste af 2 pence opnaaes ved at magnetisere. Det bildes offeret ind, at apparatet har en saadan egenskab, og naar nu vedkommende har seet ind i objektivet en stund, saa synes han at befinde sig i en ganske ejendommelig tilstand: han klager over svimmelhed, øinene løbe i vand og"Nej, jeg kan ikke holde det ud" - det er kedeligt for nu var det just magnetismen begyndte at virke. Mange af disse fotografer anbefale sig til deres kunder som haarfarvere. Kinds-kæg og overskæg besørgeres for 1 skilling - og ikke saa lidt af huden med, Alt for samme betaling.

»DAGUERREOTYPI«

1839

"PFENNING MAGAZIN 1839

Oversat af F. Berendt.

Vi kan umuligt længere opsætte at give vore læsere efterretning om en højest mærkværdig og overordentlig - næsten grænsende til det fabelagtige opfindelse, som den berømte Arago på et møde i det Parisiske Akademi den 7. januar dette år aflagde beretning om, en opfindelse som stadigvæk er indhyldet i det store mørke.

Denne opfindelse består i at frembringe blivende billeder af hvilken som helst genstand uden mindste møje og besværlighed, ja uden at man behøver at bruge hænderne.

camera obscura

De fleste af vore læsere er vel bekendt med virkningen og indretningen af den af neopolitaneren Johan Baptist Porta i 1550 opfundne camera obscura eller det mørke kammer og ved, at man derved forstår et mørkt værelse eller en lukket kasse med en lille åbning, i hvilken der bliver fastgjort en konveks glaslinse, som samler alle de lysstråler, som udgår fra de ydre genstande, og derved frembringer et meget tydeligt, formindsket gengivelse af de ydre genstande i deres naturlige farver på en hvid flade, som er anbragt i linsens brændpunkt i kassens eller værelses indre. Oprindelig er billederne omvendt men igen vendt ved et glasprisme eller et spejl, så de fremstår opret.

Indtil nu måtte man beklage disse sirlige, udmærkede landskabsbilleder, som havde en skønhed og harmoni i farverne, finhed i omridset og en vis blødhed, var af forgængelig art, selv om man kunne benytte dem til at tegne blivende billeder.

Hvem skulle vel have troet, at det ville være muligt at fastholde dette billede - dette uvirkelige lys - til fladen, som man ser dem på, og derved uden anstrengelser i løbet af meget kort tid få et levende billede. Men deri består netop den omtalte opfindelse af franskmanden Daguerre.

Daguerre fikserer det mørke kammers billede med alle dets skygger og lys, og det er så præcist og nøjagtigt som den dygtigste tegner ikke ville være i stand til at levere og således at man endog gennem et forstørrelsesglas tydeligt kan se hvert eneste af billedets detaljer. Detaljer man med det blotte øje ikke formår at se. Det eneste, man kunne udsætte og savne, er, at billederne ikke, sådan som det er tilfældet i det mørke kammer, har genstandens naturlige farver, men at disse kun, som ved aqua tinta, bliver antydnet ved skyggernes nuance og ved en umærkelig afskygning.

Usædvanlig er desuden den hurtighed, hvormed man kan skaffe sig disse billeder. Til selv det største billede behøver man kun mellem 10 og 15 minutter, alt efter det skiftende dagslys, thi lyset virker alt efter dets lysstyrke mere eller mindre hurtigt. Under en klar himmel, sådan som man finder den i de sydlige lande, ville måske knap 2 minutter være nødvendigt til selv den mest komplicerede optagelse af et billede.

hvorledes ?

Den forbavsede læser vil naturligvis stille sig det spørgsmål, hvorledes Daguerre bærer sig ad med at fremstille sådanne billeder ?

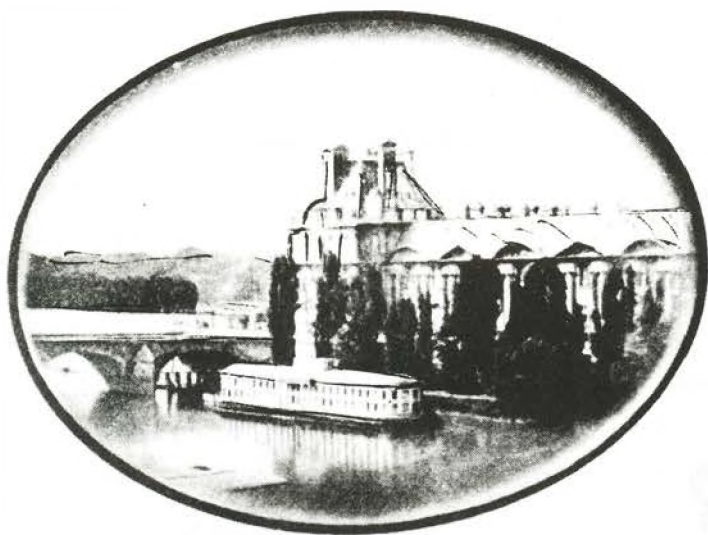
Vi er ganske vist endnu ikke i stand til at give en fuldstændig tilfredsstillende forklaring herom, men i det væsentlige er fremgangsmåden følgende:

Daguerre lader i det mørke kammer frembragte billede falde på en metalplade, som er præpareret med et vist sort fernisagtigt stof, således at de mere eller mindre lyse lysstråler fra de forskellige genstandes dele kastes herpå, angriber og ætser overfladen mere eller mindre og derved farver den sorte farve mere eller mindre lys.

Idéen, at lade billedet tegne sig selv ved hjælp af lyset i det mørke rum, er ikke ny, man søgte til dette formål kemiske stoffer, som ved lysets hjælp forandrer farve. Af alle kendte legemer, er ingen så modtagelig for lyset, som klorsølv, en fast forbindelse mellem klor og sølv, som i smeltet tilstand besidder et hornagtigt udseende og derfor også bliver kaldt hornsølv. Dette er oprindeligt hvidt og svæortes ganske let ved lys, alt efter lysstyrken.

Anbragte man et ark overtrukket med det stof i et mørkt kammer, så fik man en slags silhuet, idet arket blev sort der, hvor fuldt lys faldt på de mindre belyste steder blev knap så mørke, og steder, hvor slet intet lys faldt, forblev ganske hvide. Men disse ufuldkomne skyggebilleder lod sig ikke opbevare, og hvis man så dem ved lys, svømmede alt ud i et.

Daguerre har nu opdaget et stof, der er uendeligt meget mere følsom for lysets påvirkning end hornsølv, og som farves på den stikmodsatte måde, således at det, som i virkeligheden er mørkt også fremtræder som mørkt på billedet, det lysere som lysere, og de steder, som belyses af fuldt dagslys forbliver ganske uden farve. Har lyset frembragt den ønskede virkning, så bliver den på en gang hæmmet (fikseret), hvori hovedsageligt det nye, overordentlige og gådefulde af opfindelsen består, at billedet kan bringes frem i dagslyset og transporteres overalt, uden at det forandres det mindste. Det er bemærkelsesværdigt, at tiden på dagen og atmosfærens beskaffenhed har stor indflydelse på billederne, og de mindste tilfældigheder i belysningen modificerer disse, således at endog samme genstand, der er frembragt tidligt på dagen skal tage sig mærkbart anderledes ud en samme, som er produceret om eftermiddagen ved samme solhøjde.

Udsigt mod Tuileries og Seinen optaget fra Quai d'Orsay's balkon. 7. september 1839. Samling Conservatoire national des Arts et Métiers.

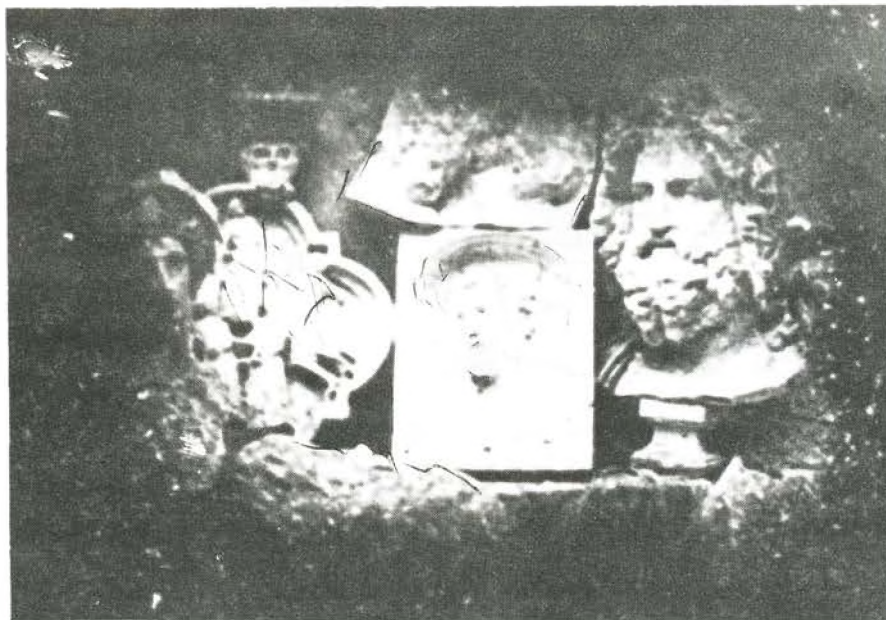

Udsigt fra Daguerres atelier, 17 Boulevard Saint-Martin. Marts 1839. 12x15 cm plade.

Da lyset har brug for en vis tid for at udøve dets virkning, så er det naturligt, at genstande, som bevæger sig, ikke kan fremstilles tydelige, hvorfor træerne ikke fremtræder fuldstændig tydelige i et landskab hvorved imidlertid også den grønne farve kunne have en indflydelse, og anvendelsen af denne kopimetode til portrætter ville være vanskelig på grund af øjnenes bevægelser. På et af Daguerres billeder er blandt andet fremstillet en hest stående foran et holdende køretøj. Hestens krop er helt tydelig, men hovedet, som dyret bevægede op og ned, fordi den åd, er kun antydet, som en utydelig skyggelinie. På et andet billede befinder sig en mand, som får sine støvler pudset. Han må have forholdt sig meget roligt, da han er fremstillet helt tydeligt, mens skopudseren på grund af uophørlige bevægelser er helt udflydende og ukendelig.

Daguerre var tidligere dekorationsmaler og har altid beskæftiget sig meget med lysets virkninger på farver, allerede for 16 år siden gjorde han sig kendt ved opfindelsen af dioramaet. 1829 erfarede han, at en vis Niepcé i Chalon beskæftigede sig med at opdage et middel til at fixere lysets virkninger, hvorpå han satte sig i forbindelse med ham, dog er det ukendt, hvor stor andel denne Niepcé har i hans opfindelse.

For nylig har den engelske fysiker Fox Talbot gjort krav på at have æren for opfindelsen, men som det lader til, helt uden grund. Daguerres fremgangsmåde er, ifølge Aragos forsikring, til hvem opfinderen har meddelt den til, så simpel og enkelt, at et patent ikke vil være tilstrækkeligt for at sikre ham ejendomsretten af hans opfindelse. Arago har derfor i sinde, at foreslå det franske ministe-

Opstilling af kunstværker. 1838-39.

rium og parlament, at sætte sig i besiddelse af hemmeligheden ved at tildele ham en passende nationalbelønning. Den hemmelighed den rige russiske grev Demidoff forgæves har forsøgt at købe af opfinderen.

Arago...

De førende lærde i Paris, navnlig Biot og Arago, har udtalt sig rosende om opfindelsen, så enhver tvivl må i denne hensigt forsvinde. Arago udtalte sig derom ved et senere møde i akademiet og sagde bl.a.

"Jeg der ikke er nogen tegner, har for nogle dage siden i løbet af 10 minutter taget det skønneste billede af Boulevard du Temple ved det mest ugunstige vejr, og hvad, der er meget interessant, er, at en lille lynafleder på et hus, så lille, at den i rigtig målestoksforhold måtte forsvinde på papiret, ligeledes blev overført på billedet, med det blotte øje bemærkede jeg den ikke, men med forstørrelsesglas så jeg den meget tydeligt. På et andet hus, som fremtrådte ca. 1 tomme bred, kunne man med forstørrelsesglas tydeligt se, at en ituslået rude i et af vinduerne var udbedret med papir".

Formatet er 13x16,5 cm. Billedet blev givet til Kong Ludvig I af Bayern. Samling Bayrisches Nationalmuseum. München.

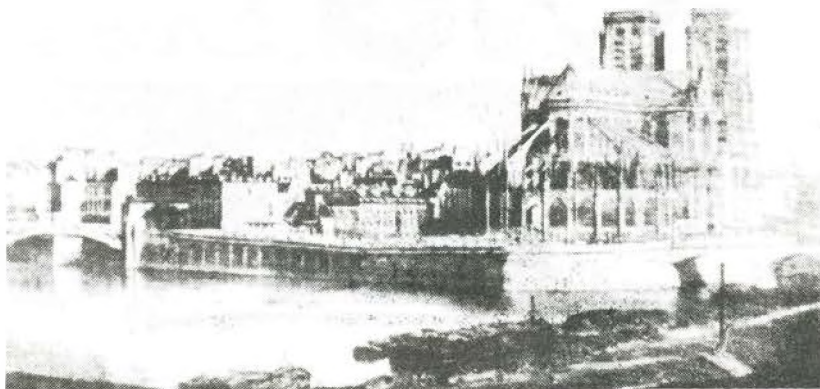

Verdens første Daguerreotypi af et menneske - "Skopudseren og hans kunde". Billedet er "aftaget" fra et vindue i Daguerre's atelier. Skopudseren står på hjørnet af Boulevard Du Temple i Paris. Ved brug af oplysninger fra Carl Zeiss planetariet i Berlin kan optagelsestidpunktet bestemmes nøjagtigt. Den fotohistoriske nyhed vil blive offentliggjort i december nummeret af Objektiv!

Biot sammenligner apparatet, som man har givet navnet "Daguerreotypi-apparat", med en slags kunstig nethinde, der er lige så følsom som øjets nethinde. Den nye kopimetode vil give de mest mærkværdige oplysninger om lysets egenskaber, interessant er især de forsøg, som allerede er gjort over månens lys. Selv månen, hvis lys er usædvanligt svagt sammenlignet med solens, har ikke den mindste virkning på hornsølv end ikke koncentreret gennem en stor konveks linse, men ved Daguerres fremgangsmåde frembringer den et tydeligt billede. Daguerre gentog det tidligere med hornsølv forgæves gjorde forsøg med en langt svagere linse og sine nye stoffer og fik efter 20 minutter, på sin plade et hvidt billede af månen, et billede, som var blevet indtætset af månelys.

Også ved fiksering af store billeder med meget små genstande, som solmikroskopet og hydroxygengasmikroskopet frembringer, kan den nye opfindelse være af stor nytte for videnskaben.

I det hele taget lader der sig næppe finde ord, til på behørig vis at fremhæve den overordentlige vigtighed af denne opfindelse. Men mest velkommen må den være for den rejsende, som ved hjælp af denne, uden uundgåelige opbydelse af tid og møje og uden at have den mindste kendskab til tegning, kan optage alle bemærkelsesværdige egne bygningsværker og hvad man iøvrigt ser.

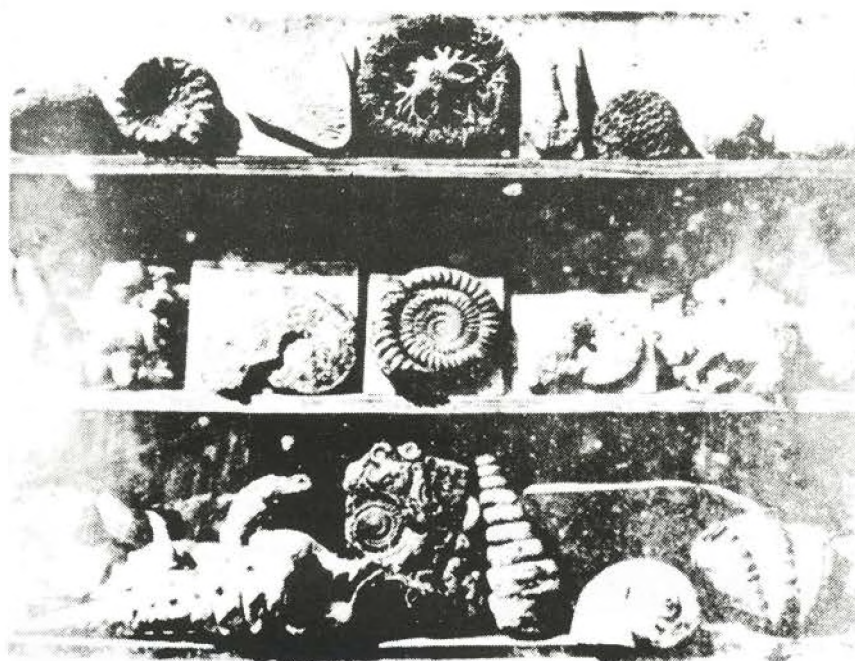
Notre Dame set fra Pont des Tournelles. 1838-39. Samling Helmuth Gernsheim. U.S.A.

Sikkert vil enhver, der engang har besøgt et henrivende sted og levende har beklaget, ikke straks at kunne fastholde indtrykket af samme og bringe et tro billede med hjem til egen og andres fornøjelse for at forny indtrykket efter behag, ikke være i tvivl om, hvor meget der er vundet gennem den ny opfindelse.

Det er blot at ønske, at den ret snart måtte blive gjort bekendt og tilgængelig for det store publikum, såsnart dette sker vil vi give vores læsere efterretning herom.

Endelig er det mørke, som den af Daguerre opfundne fremgangsmåde til frembringelse og fiksering af lysbilleder der hidtil har været indhyllet i forsvundet. Hvad der hidtil har været opfinderens hemmelighed er nu blevet kendt i den hele verden.

Det kan ikke undre, at en stor del af publikum, især de, for hvem kemiske operationer er fremmede, vil ofte finde, at de er blevet bedraget ved denne løsning af gåden. Ganske vist behøver man ikke den fjerneste øvelse i at kunne tegne for at frembringe denne art af billeder, men til gengæld skal man være desto mere fortrolig med mange slags kemiske operationer og manipulationer, meget afhænger af en nøjagtig udførelse af disse. Fremgangsmåden er så kompliceret, at den måske mislykkes tyve gange, før den lykkes een gang. Fuldkomment vellykkede billeder vil høre til de sjældne undtagelser.

Opstilling af fossiler. 1837 evt.
1839. Samling Conservatoire national des Arts et Métiers.

Da det nødvendige apparatur desuden er temmelig bekosteligt, så er det ikke at forvente, at metoden straks vil finde almen anvendelse, hvorfor tegnere, malere og kobberstikkere ikke behøver at være bekymrede for at disse lystegninger vil skade dem, at vigtigheden og værdien af Daguerres metode af den grund hverken bliver større eller væsentlig mindre, vil vel næppe i første omgang blive bemærket.

*Monsieur
le Prince de Metternich.*

*Je vous, Monsieur, adresse d'assurée
reconnaissance & de voir l'assurance de ma haute
Considération.*

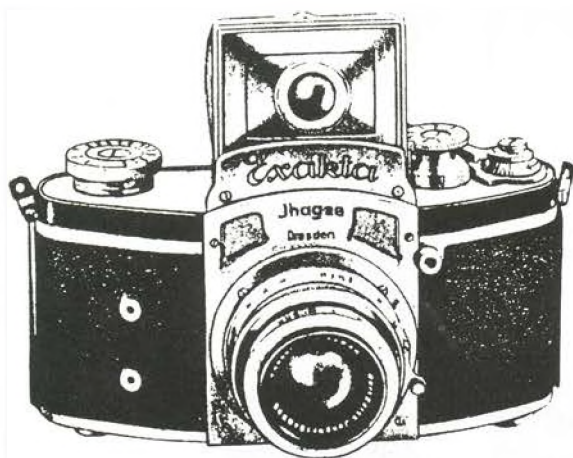
*Paris sur marine (line)
12 juin 1843.*

Daguerre

Opstilling. Daguerreotypiet blev givet til fyrst Metternich, med egenhændig dedikation. 1839. Samling Rudolf Skopec.

Det er netop blevet bekendt at Daguerre har sendt to af sine lysmalerier til Wien, det ene som en gave til kejseren og det andet som en gave til fyrst Metternich. Det sidste billede forestiller en billedhuggers atelier, det første Quai de la Tournelle ved Seinbredden med udsigt mod Notre Dame, bag hvilken en mængde tage, gavle og skorstene er synlige. Dette billede er ganske vist højst interessant på grund af dets detailrigdom, men fraværelsen af alle bevægelige legemer gør helhedsindtrykket uheldigt, selv luft og vand fremtræder kun som ubestemte hvide områder, hvorved billedet er frataget ethvert spor af liv.

To andre billeder har Daguerre sendt til kongen af Bayern og yderligere to til Belgiens konge.

F. Berendt

EXAKTA

» 50 ÅR «

KINE-EXAKTA-35 mm - ESR KAMERA.

1936 - 1986.

For 50-år siden præsenterede Jhagee kamerafabrikken i Dresden en nyhed, der gav genlyd i mange af konkurrenternes direktionsskaler.

Firmaets kamerakonstruktører havde løst en længe næret ønskedrøm, nemlig at se det fotografiske motiv direkte igennem objektivet, ført op til en planliggende matskive. Konstruktionen var dog endnu ikke perfekt - idet matskivebilledet var spejlvendt.

Denne ulempe lykkedes det først at ændre i 1950 ved hjælp af det såkaldte pentagonprisme, fremstillet af Zeiss Ikon.

Hidtil havde man været afhængig af specialkassetter til Leica og Contax - dog med den undtagelse, at Retina havde indført 135-standarkassetten. Denne forenkling ville Exakta-konstruktørerne også benytte sig af, hvilket skulle vise sig, at være en god ide!

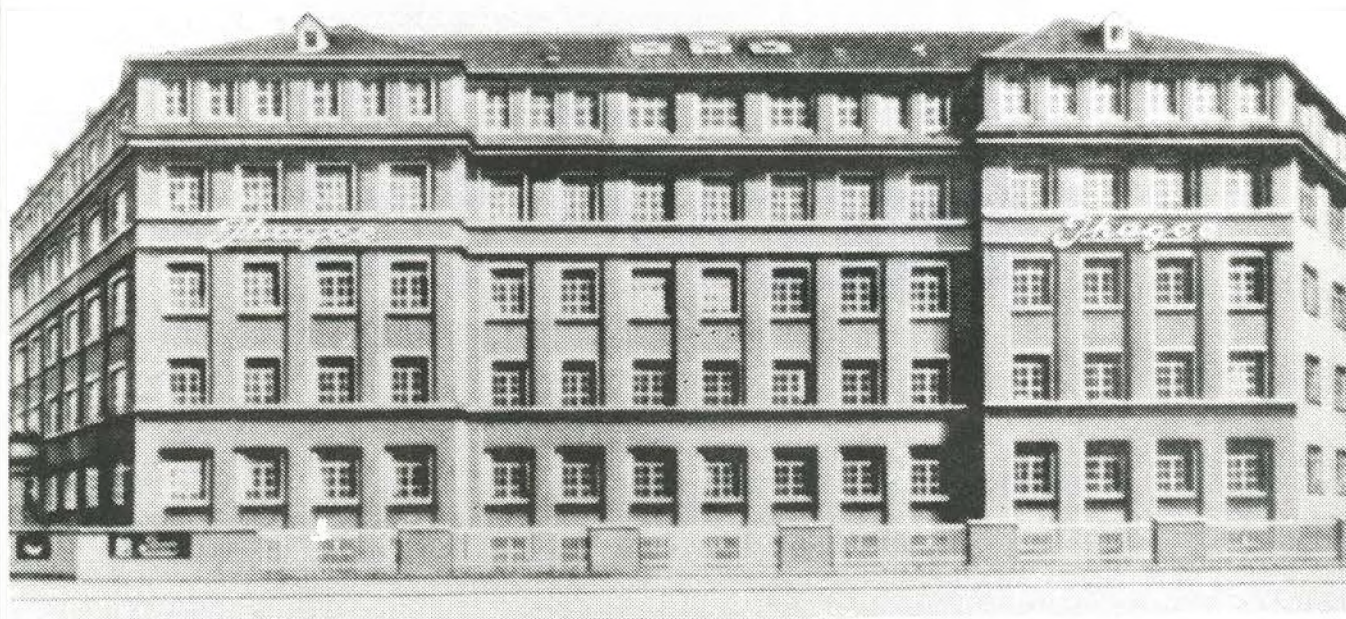
Kine-Exakta, model 1936, blev således konstrueret til småbilledformat. Lukkeren blev overført fra tidligere modeller, samt lukkertider fra 1/1000-12 sekunder, samt selvudløser der fungerede fra 1/1000-6 sekunder.

Kamerakonstruktørerne havde tillige løst et andet vigtigt problem, nemlig et hurtigoptræk, der bevirkede at filmen førtes frem og spejlet vippede op samtidig. Kameraet var "skudklart" på under 1 sekund. Apparatet var desuden synkroniseret for M-type blitzlamper, og som noget helt enestående, med en lille indbygget kniv kunne man skære filmen igennem præcist hvor og når man ønskede det. Heri lå, skulle det vise sig et uvurderligt aktiv for at apparatet kunne anvendes til bl.a. teknisk fotografering, hvis man straks efter en optagelse havde behov for at se resultatet.

Når man hertil lægger fordelene ved det righoldige tilbehør, som f. eks. - udstyr til makro-mikro fotografering kombineret med spejl-refleksprincippet - blev dette apparat et oplagt værktøj for museer, forsøgslaboratorier, institutioner og private firmaer. Muligheden for at påmontere det på mikroskoper, var også et plus.

Det skulle da også vise sig, at det var her, dets anvendelsesmuligheder var størst. Som egentligt amatørkamera var det dog relativt dyrt at anskaffe og kameraet var desuden, trods hurtigoptræk noget klodset og langsomt at arbejde med.

Objektiver havde 3-punkts bajonettefatning, et system der var enkelt og hurtigt i brug. Følgende objektiver var standard: Normalobjektiv Xenar 3,5 eller 2,8. Tessar 2,8 eller Primoplan 1,9 - alle med 50 mm brændvidde. Desuden kunne man nemt montere forskellige specialobjektiver til teknisk brug. Teleobjektiver var det også muligt at anvende, hvorimod det kneb med de mere vidvinklede glas.

Under den anden verdenskrig blev fabrikkerne i Dresden næsten udsløttet, men allerede i 1949 var man klar til at eksportere en ny model, der næsten var identisk med de gamle fra 1930'erne.

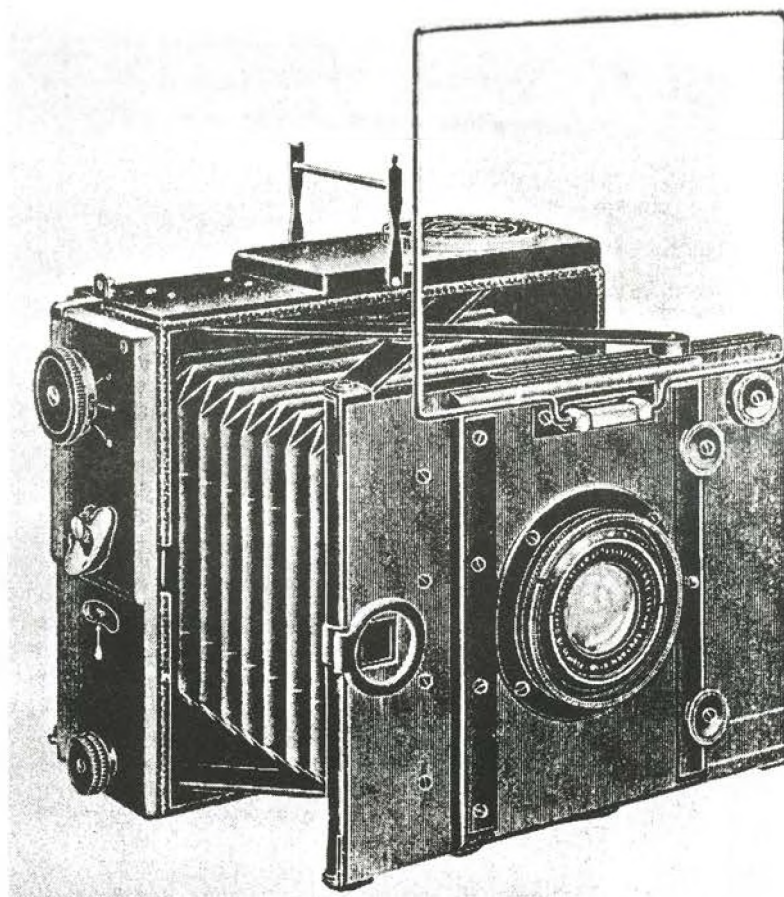
Udviklingen i det delte Tyskland har været meget forskellig - også på det fototekniske område. Først meget sent gik det op for vest-tyskerne at den nye elektroniske udvikling i Japan havde overhalet den solide tyske mekanik - endnu senere har denne udvikling gjort sig gældende i DDR - det nyeste Exakta, fremstillet i 50-året er et eksempel på denne udvikling - men det er en helt anden historie.

Se tillige Objektiv nr. 31. side 38-43.

Foto: Per Ask Nielsen.

•ISENKRAM•

①

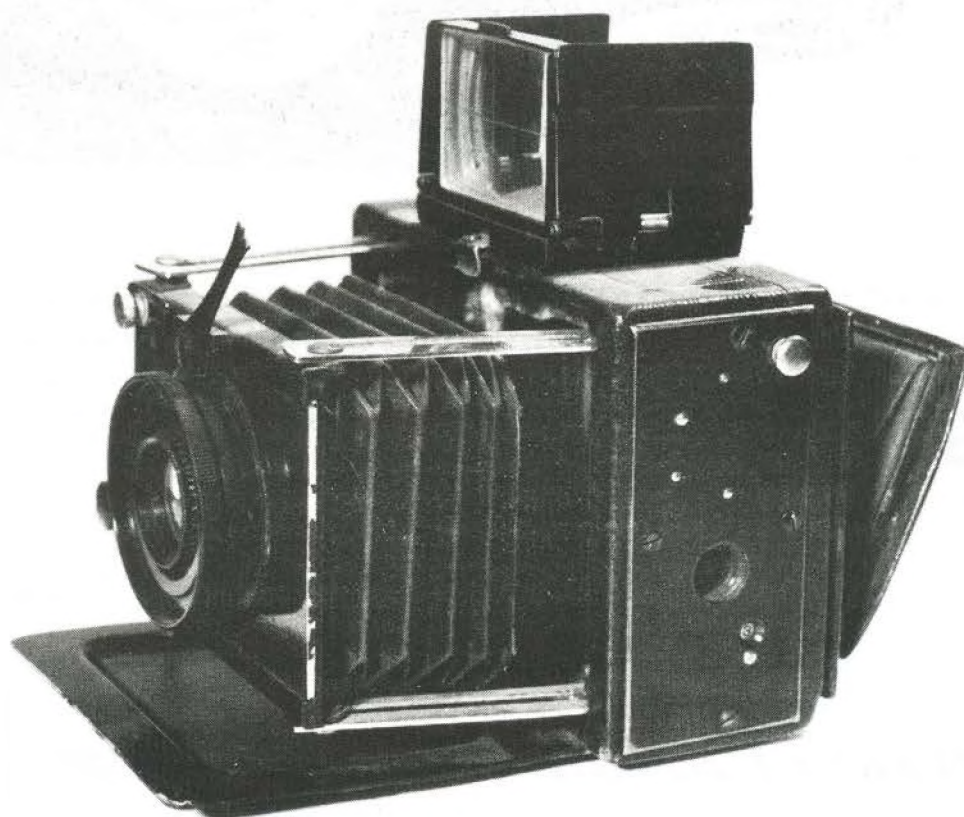
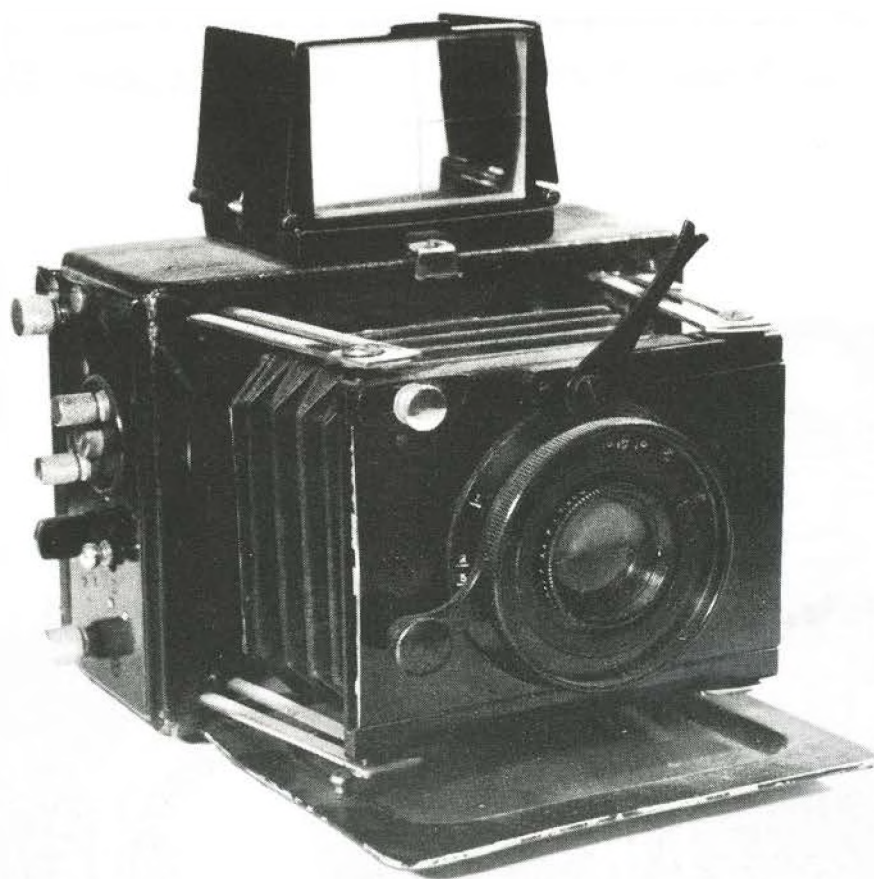
Contessa "ERGO" - reportagekamera. Pladestørrelse 9x12 og 10x15 cm
Gardinlukker med tider fra 1/10-1/1000.
Et af de smukkeste reportagekameraer der er bygget.

Mange kontinentale "pressekameraer" så dagens lys i årene fra 1900 til 1920'erne.

Ernmann, Goertz, Plaubel og ikke mindst Lindhof - der i U.S.A. skulle blive reportagefotograferingens flagskib langt ind i 1930'erne.

I blade som Berliner Illustrierte, Münchner Illustrierte, Picture Post og Life, kunne man beundre de store billedreportager, som det kun var muligt at fastholde, takket være disse nye "hurtige" pladekameraer.

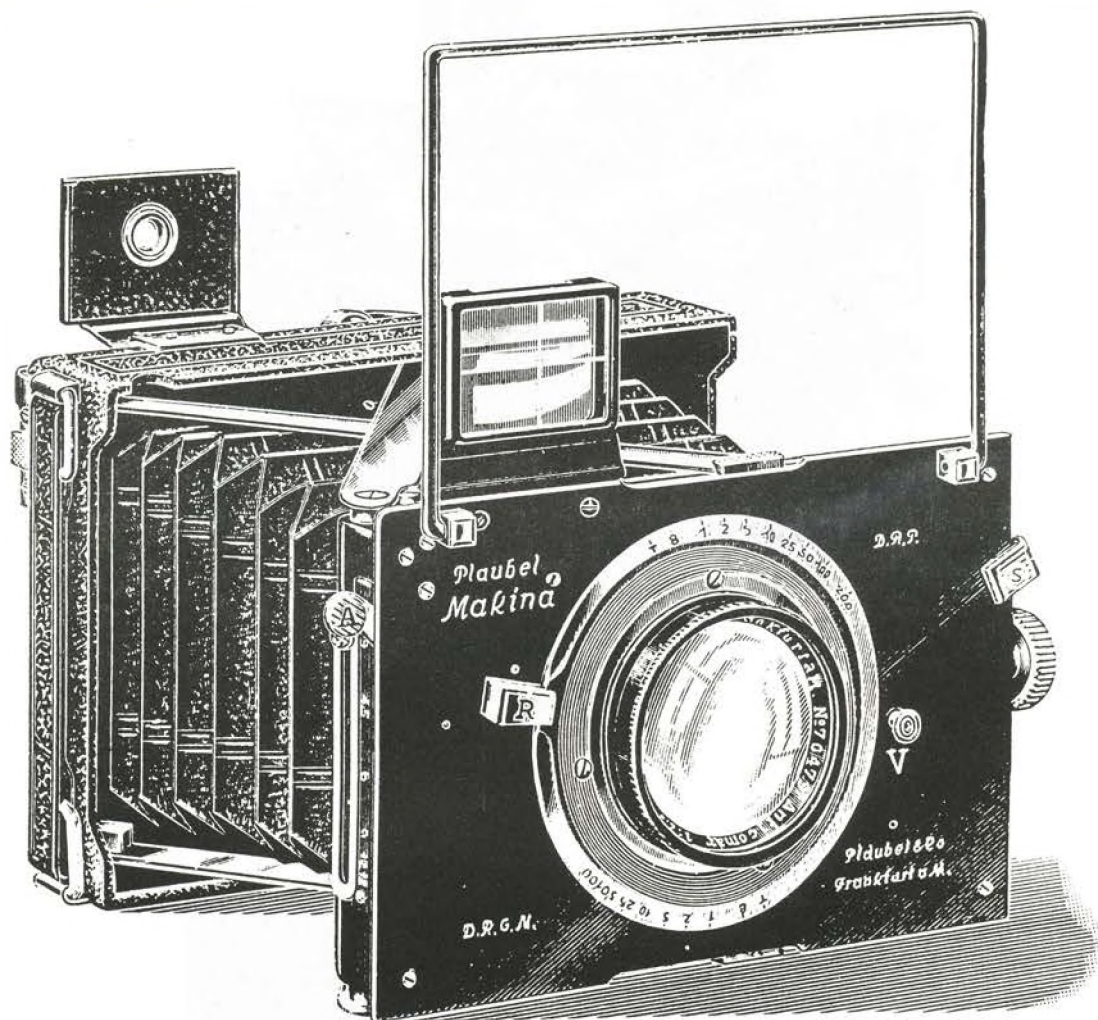
De her viste eksempler er fra Jørgen Gregersens samling.

Ernemann reportagekamera. Pladestørrelse 4,5x6 cm. Objektiv Ernostar 1:4,5/75 mm. Gardinlukker med tider op til 1/1000.

Die beste Klein-Kamera — die Plaubel-Makina

mit dem unerreichten Anticomar f:2.9

So urteilt ein bekannter Lichtbildner über die Plaubel - Makina:

Ich kann nicht umhin, Ihnen für die gelieferte **Makina** meine vollste Anerkennung auszusprechen. Ich habe schon viele Kleinkameras besessen, aber mit keiner war ich so zufrieden wie mit der

Plaubel-Makina!

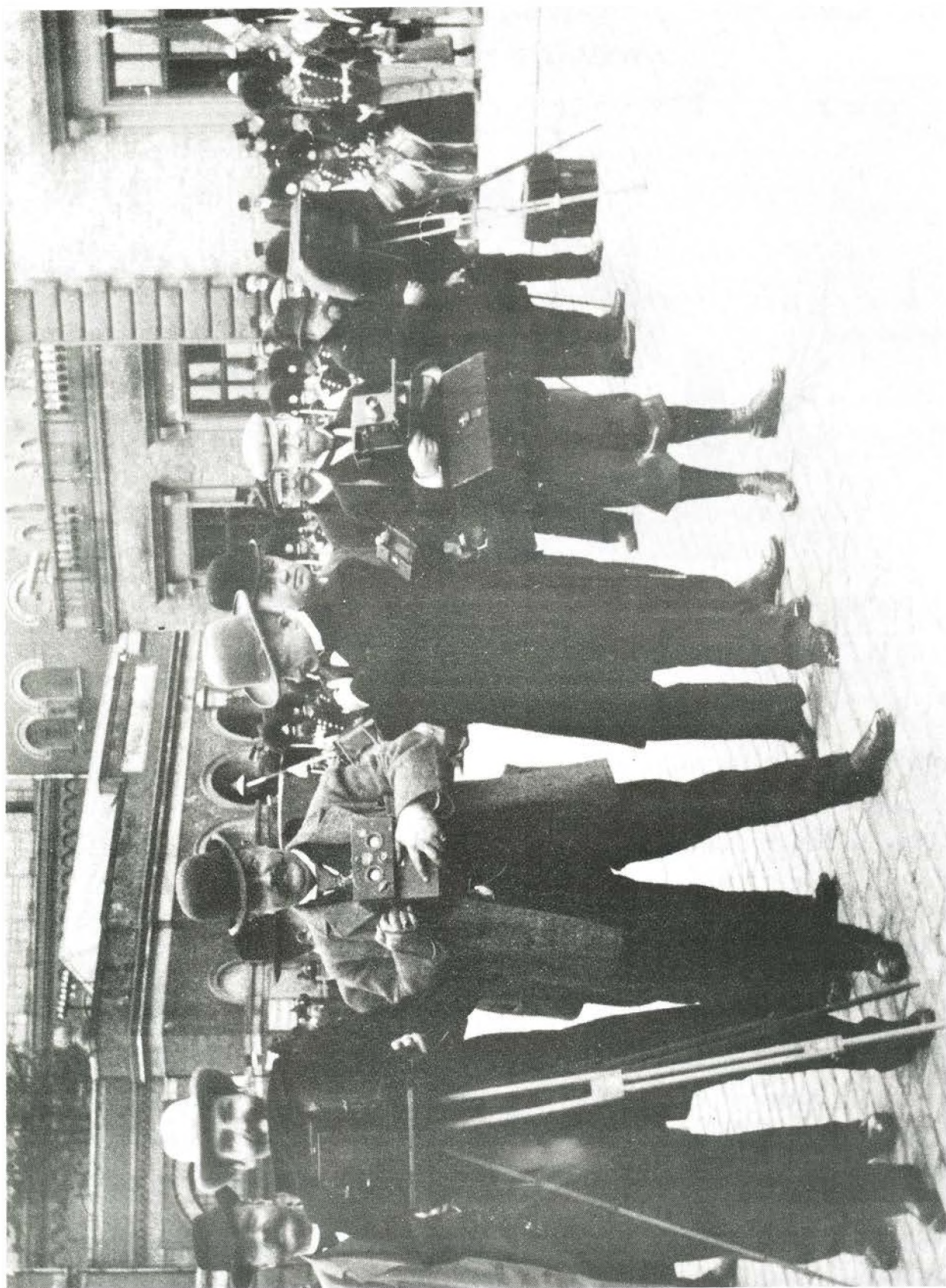
Optik, Verschuß, überhaupt die ganze Kamera arbeiten ganz vorzüglich. Für mich gibt es nur noch einen Wahlspruch, und der heißt:

„Photographiere fern und nah nur mit der Plaubel-Makina!“

Auch Sie sollten sofort eine Postkarte an uns schreiben und sich kostenfrei unseren neuen reichillustrierten Katalog kommen lassen. Sie finden darin sicher etwas Sie Interessierendes!

Plaubel A.-G., Frankfurt a. M. - West

Präzisionswerk für Optik und Kamerabau / Deutschland

Kongelig Hoffotograf Peter Elfelt har her forevigtet en håndfuld pressefotografer ved en fyrstemodtagelse på Københavns Toldbod i 1904. En ny epoke var begyndt...

»PATAHOLM Fotomuseum«

Flemming Berendt

FOTOMUSEET har til huse på 2 sal i den Harberska gård.
Samtlige billeder er optaget med Hasselblad af Alf Ödlund. 7. marts 1986.

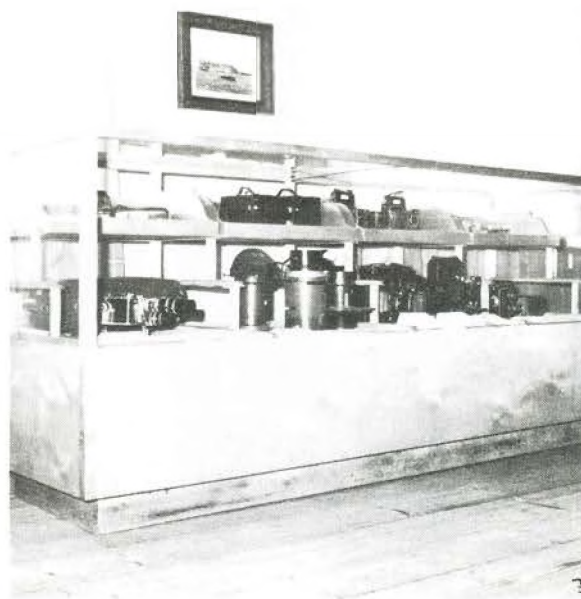
I den lille østkystidyl, Pataholm 12 kilometer nord for Kalmar findes et næsten ukendt svensk Fotomuseum.

Ingeniør, filmfotograf m.m. en herre med flere titler, Alf Ödlund har her på privat basis opbygget et enestående fotomuseum. Den nu 79-årige Alf Ödlund har i en menneskealder samlet på fotografica. Mange af hans indkøb er sket på auktioner over gamle fotografers dødsboer.

Alf Ödlund, gjorde et stort kup i 1961 da han købte udstyret fra K.L. Berners gamle, velrenomerede fotoatelier i Hjortsted.

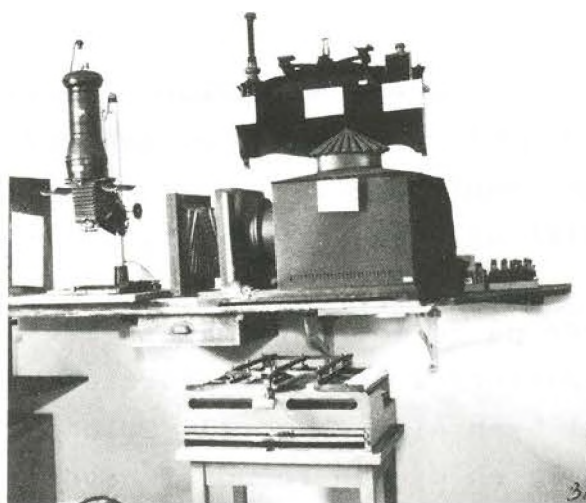
Blandt klenodierne var et stort atelierkamera fra 1885, et forstørrelsesapparat fra "Unger og Hoffmann" i Dresden - mærket "MERKUR". Et meget smukt og håndmalet baggrundstæppe med træstamme m.m. blev også "reddet" fra fortabelsen.

Fra perioden omkring år 1900 har museet et enestående eksemplar af en foto-cykel anno 1898. Cyklen er udrustet med kamerataske, specielt fastspændt i rammen, på den tid vakte en sådan fotografcykel stor opsigt, når den besøgte de små østkystbyer.

"Velociped" købt i 1896 - cyklen har ikke frihjul, men har haft monteret håndbremse. Den har været i brug indtil 1920. Fotografens operationsområde var fra 60-70 km fra atelieret i Nybro.

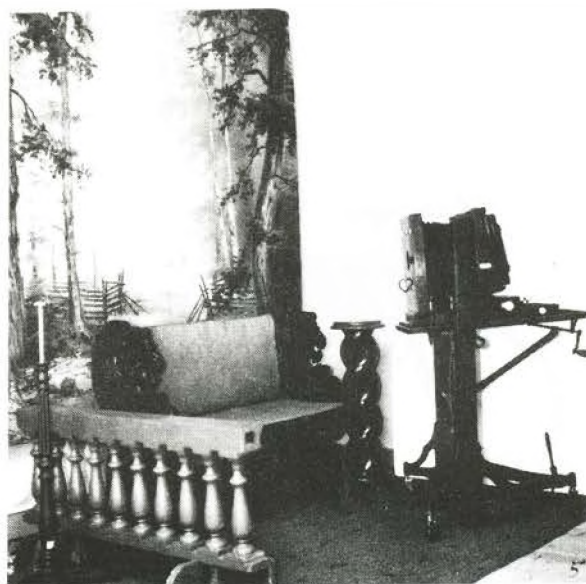
Glasmontren indeholder forskellige kameraer fra 1900-1930, desuden ses nogle teleobjektiver fra rekonosceringsflyvemaskiner fra 1940'erne.

Fra venstre: Forstørrelsesapparat til 9x12 og småbilledformater. På bordet et "Mercur" forstørrelsesapparat, for glasplader op til 25x25 cm anno 1905.

Øverst: En mørkekammerlampe til Olje fra ca. 1900.

Nederst: Kopieringsapparat til flere negativformater fra 1915.

Fra venstre: Hjemmebygget atelierkamera af fotograf B. Hjärstad, Västervik 1886. Hjärstad var en velkendt landsbyfotograf og anvendte kameraet i mere end 65 år!

Atelierkamera fra år 1900 har været i brug helt frem til 1965. Polyfoto-kameraet er fra 1922 og har været brugbart 1965.

Baggrundstæppe - svensk skovparti malet og signeret, München 1886. Håndlavet sofa fra 1905. Atelierkamera, format op til 24x24 cm. Stativet til højre er beregnet for supplerende udrustning, i baggrunden en spiraldrejet pedistal til palmen.

Fotomuseet har også nogle helt unike hjemmebyggede specialiteter.

Et hjemmebygget vidvinkelkamera af ædelt træ, med fineste Zeiss Tessar - 120 graders optagelser på glaspladeformatet 6x9 cm - det er bygget af en Stockholm arkitekt og pryder en montre.

En anden kuriositet er et 16 mm "maskinkanonkamera" fremstillet af "Morse Instrument Company" i U.S.A. under den anden verdenskrig. Billedhastigheden kan reguleres fra 16 til 64 billeder pr. sekund. Optikken er fremstillet af "Wollensak" - 3,5/35 mm. Alt fremstillet i stålplade.

Museet kan også byde på en anden fotohistorisk sensation, nemlig et kamera af "Otto Spitzer" i Berlin. Apparatet har tilhørt fotografen Oskar Petersson i byen Ålem, hvor Alf Ödlund forløvrigt bor.

Alf Ödlund som også er en dygtig fotograf havde i 1962 den ære og fotografere Kong Gustaf 6, Adolf.

Museet har i dag omkring 300 apparater at vise frem, men samlingen har været betydelig større idet en del er givet til Kalmar Lens museum. Pataholm fotomuseum er bestemt et besøg værd - desuden er det svenske landskab en fryd for øjet.

Til sidst vil jeg gerne gengive et hjerteligt brev fra Alf Ödlund

Året är 1921 den 14 årige grabben var redan i 4 års åldern fascinerat av fotografi, han fick då följa sina föräldrar till fotografen, öron blev kronor och när summan blev 12 kronor kunde han genom postorderkatalog beställa sin kamera. Det var en Contessa Nettel boxkamera en rulle film, beskrivning över huru kameran skulle användas samt över hur film framkallades med angivna kemikalier samt huru dagsljuspappar kopierades.

När filmen var kopierad blev det underbara ljusbruna bilder som nu i dag fröjdar den 79 årige pensionären, fotografen fotomuseumförståndaren vad underbart att ha dessa dokumentbilder sedan 65 år tillbaka i album och även reproducerade och förstorade.

Med åren tillkom 6x9 bälgkamera och småbildskamera med Tessar skärptecknande optik. Med diafilm och projektor till dessa färgbilder var snart föreläsningar om natur och resaskildringar i full gång.

Av en tillfällighet kunde utrustningen från fotograf Birness nu nedlagda atilje i Hjarstad inköpas. Intrasset för gamla kameror ibland hembyggda av fotografirma själva, ökade samlandet från resor i hela landet gav resultat som nu kan beses på Fotomuseet. Över 300 Nr.

I Hembygdsgården i Pataholm, dit alla intresserade är välkomna!

"Ny Illustrerad Tidning" - var i anden halvdel af 1800- tallet rigt illustreret med tegninger, men læg mærke til bladets forside, nederst i venstre hjørne ses et kamera - ny teknik var på vej!

Samling: F.B.

Vagn Bjørnholt.

Under en 3 ugers ferie med familie i campingvogn gennem England søgte jeg - som under 5 andre ferieture i vort favoritrejseland - at få suppleret min film- og filmapparatsamling ved besøg på gademarkeder, hos antikvitetshandlere og andre forretninger.

Desværre måtte jeg erkende, at England ikke længere er det MEKKA, som det for blot få år siden var for samlere i det hele taget. Udbuddet af gamle ting og sager er efterhånden blevet begrænset, og priserne er steget meget - det kan så til gengæld forøge glæden, når der alligevel gøres et fund, og det var da heldigvis muligt et par gange.

Men for den, der samler på gammelt film- og fotoudstyr, er England, hvor man har de bedste chancer for at finde noget af interesse.

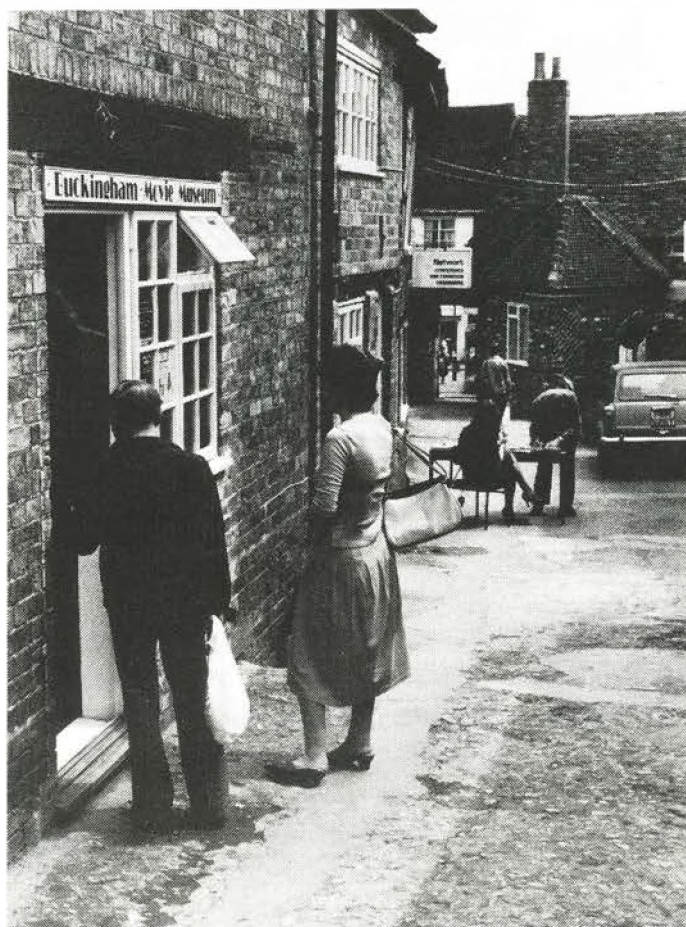
Se indenfor i nogle af landets mange antikvitsforretninger, bedst udenfor London - i ca. 10% af besøgene har jeg haft resultater af sådanne korte visitter, hvor man jo hurtigt kan overskue, om der er noget af interesse.

Langt ude i de skotske bjerge i en afsides liggende forretning fandt jeg således for nogle år siden en meget fin 16 mm Kodascope Model E projector, i East Anglia har jeg fundet flere Pathe Baby H cameraer, og i Sydengland fandt jeg forrige år 2 ret sjældne Laterna Magica-Lysbilledapparater med messingobjektiver, petroleumsllys og mange glaslysbilleder.

Landets mange berømte gademarkeder kan også give godt udbytte, og her er det nok bedst i London. Fredag morgen markedet i Bermondsey, Lørdags markederne på Portobelloroad (dyrt) og i Grenwich, Søndagsmarkeder på Sclater Street/Cheshire Street og ved Camden Lock er nok mine bedste forslag til jagtmarkeder. Undersøg åbningstiderne på turistkontoret først.

Og det er ikke bare til film- og fotosiden. Der er masser af antikviteter, gammelt ragelse og kuriositeter at rode i, og samtidig er der specielt på Søndagsmarkederne et herligt lokalt folkeliv, som vil more og interessere hele familien.

Der er noget for enhver smag, og alle kan gøre fund. Det bedste "fund" for mig var dog et besøg på "BUCKINGHAM MOVIE MUSEUM", der ligger i det dejlige Buckinghamshire - ca. 1-2 timers kørsel fra London.

Den beskedne indgang til Buckingham Movie Museum.

Hvornår har du sidst besøgt et museum, der også SÆLGER ud af sin samling?

200 Projektorer!

Mr. Burgoyne-Johnson i den lille biograf's operatørrum - 5 forskellige projektorer er her opstillet.

Museet, der er privatejet, er grundlagt for ca. 3 år siden af John Burgoyne-Johnson - det består simpelthen af den enorme samling af film-cameraer og projektorer, som han har samlet gennem en lang årrække og nu endelig har fået tid og plads til at udstille, så vi andre entusiaster kan få glæde af at studere de gamle klenodier fra smalfilmens barndom til vore dage. Museet er udelukkende helliget smalfilm-home movies.

Samlingen består af mere end 200 projektorer og over 100 cameraer, og nye eksemplarer kommer stadig til. Herudover er der selvfølgelig også et stort udvalg af alt muligt smalfilmudstyr.

I museets stueetage er flere montre indeholdende ting og sager, der kan få julelysene frem i øjnene på en samler: Et stort udvalg af 9,5 mm apparatur fra den første Pathe Baby optager med håndsving fra 1923 til Pathe Marignan magnet-lydprojektor fra 1954. Kodak er naturligvis fint repræsenteret med deres mange forskellige projektorer og cameraer, herunder også Cine-Kodak Special 16 mm fra 1933. Der er også et Coronet apparat fra 1932, som både fungerer som camera og projektor for 9,5 mm film. 35 mm film har også været anvendt af amatører, og museet har flere eksemplarer - Gaumont og Zeiss Ikon - af 35 mm projektorer beregnet til brug hjemme i stuen.

Der er bl.a. også eksemplarer af 16 mm Agfa Domestino projektor fra 1935, som blev specielt fremstillet til at vise de meget tynde Ozaphone-film på (240 m, kan være på en 120 m spole).

Den eneste fordel var økonomien!

Bolex, Bell og Howell, Zeiss er rigt repræsenteret og den danske K2 - er også med, efter mit besøg.

Men det mest spændende må for de fleste være eksemplarer af apparater til filmformater, som i dag er praktisk taget ukendte udenfor samlerkredse. Hvem har f.eks. nogensinde set 28 mm og 17,5 mm film?

I 1912 kom Pathe med sin K.O.K. 28 mm projektor og et camera til samme format - det anses for at være det første, alvorlige forsøg på at vække privates interesse for selv at optage og vise film, for først 10 år senere kom Pathe frem med sit 9,5 mm format. Også Victor i U.S.A. lavede apparatur i 28 mm, og museet har flere eksemplarer af maskiner og film fra denne tid.

Allerede før århundredskiftet havde man eksperimenteret med at dele 35 mm film midt igennem og derved få en 17,5 mm film, og i 1917 bragte Pathe formatet frem igen under navnet Pathe Rural. Museet har flere eksemplarer af både franske og engelske projektorer i dette format.

egen biograf

Men ikke nok med, at man kan glæde sig over at gå og studere de gamle apparater - på første salen af museet har burgoyne-Johnson indrettet en lille biograf med operatørrum, udstyret med ikke mindre end 5 forskellige projektorer - også 28 mm og 17,5 mm, og han viser gerne film fra sin meget store filmsamling for museets gæster.

Vi fik forevist en 17,5 mm tonefilm om London optaget i 30'erne, og både billede og lyd var af udmærket kvalitet. Og når en af museets 28 mm maskiner inden længe er renoveret, kan besøgende blive præsenteret for dette format på det hvide lærred.

Museet har som nævnt også en meget stor samling af film i alle formater - klassiske spillefilm, dokumentar- og underholdningsfilm i biografen. Samlingen omfatter den formentlig største samling af 17,5 mm tonefilm i England. Men hvad mere er - hvornår har du sidst besøgt et museum, der også SÆLGER af sin samling - eller i hvert fald af dubletter ?

Det gør Buckingham Movie Museum!

I stueetagen er indrettet en lille forretning, hvor Burgoyne-Johnson sælger overskudslageret af apparater og film - både 8 mm, 9,5 mm og 16 mm til særdeles rimelige priser. Jeg fik ikke noget med mig i 28 mm eller 17,5 mm, men fandt blandt andet en Pathe Impro 9,5 mm projektor og en 16 mm Kodascope A projektor og nogle gamle Hal Roach-film. Så også på det sæt er det værd at aflægge et besøg i det lille museum, og som enhver samler er han meget glad for at fortælle enkeltheder om sin samling, så man som interesseret samler kan få væsentlig mere ud af et besøg på det museum end på flertallet af andre - og så måsek oven i købet tage derfra med et museumsklenodie!

Det er nok en god idé at skrive i forvejen og melde sin ankomst,

adressen er: BUCKINGHAM MOVIE MUSEUM.

Printers News, Market Hill, Buckingham, Bucks MK18 LJX.

Telefon (02802) 5226/5227. Åbningstider: Onsdag - Søndag

Klokken 10:00 - 18:00.

God tur!

»STEREOSKOPI IDEN«

Redaktion: John Philip.

"Stereoskopsiden" - vil også gerne fejre publiceringen af de fotohistoriske Kodakreklamebilleder.

Vi gør det med et stereoskopbillede fra 1902.

Den lille pige vil forevige sin dukke - dette gøres bedst med et Kodak-kamera - bemærk hun bruger gummibælgudløser - den fagmæssige mest korrekte fremgangsmåde.

H.C. Hwite. London 1902.

Samling: John Philip.

Vi er stadig med i billedet...

FOTO
FOTO KÆDEN

Hovedgaden 47, 2800 Lyngby
tlf. 02 88 36 76

MAGASINET

NJAL FOTO

NJALSGADE 22 - 2300 KBH. S. - (01) 54 55 90

*Take a
Kodak
with you
to the
Pan-
American
Exhibition*

THE FOLDING POCKET KODAKS

are no trouble, whether carried in the hand, in a case, or in the pocket, yet are instantly ready for use when wanted. They have the best lenses and shutters, and they load in daylight with our light-proof film cartridges.

\$10.00 to \$17.50

EASTMAN KODAK COMPANY

KODAK CAMERAS FOR
AT THE DEALERS OR BY MAIL

Rochester, New York

REIMANN'S fotoservice

ABEL CATHRINES GADE 25 . 1654 KØBENHAVN V

TLF. (01) 24 62 70 . GIRO 09 - 11 25 37

KAMERASPECIALISTEN

v/ Ib Holsted Larsen

Frederikssundsvej 136 - 2700 Brønshøj - Telf. (01) 60 63 17 - Giro 5 52 84 37

Apparater fra tiden

FAG-FOTO

Frb. Allé 29

KØB-SALG-BYTTÉ

01-22 44 91

Vi ka' li' at handle

CENTRUM FOTO
Specialforretning i nyt og brugt fotoudstyr

ISTEDGADE 24. 1650 København V. ol 21 61 67

Spalte ----- lukkeren

Fotohandler, Jørgen Gregersen, mangeårigt medlem af Selskabet har pr. 1. juni 1986 solgt "FOTOMAGASINET", Lyngby Hovedgade 47 - til fotohandler Hans-Henrik Holfelt der gerne vil fortsætte med at annoncere i Objektiv, en TAK for det. Jørgen Gregersen der efter 49- års virke har valgt en "blød landing" fortsætter som konsulent i firmaet endnu 2 år!

Jørgen Gregersen og Flemming Berendt er gået i gang med at kortlægge det hæderkronede fotofirma "MERKURS" historie.

Midt i Skåne ligger byen Höör, her kan man træffe brødrene Peter og Stefan Jers - samlere af fotografica. Deres forretning ligger midt i byen. Her er man altid velkommen!

Enhver form for materiale om danske og udenlandske "Kanonfotografer" efterlyses af redaktionen.

HISTORIEN om hvorledes Martinus Petersens panoramakamera Nr. 1 blev fundet kan ses på en video-film (VHS) - blev vist i TV 2 den 21. april. Henvendelse redaktionen. Lånetid 1 uge.

Danmarks Fotomuseum modtog den 9. april Kr. 10.000 i gave fra forsikrings-selskabet Kgl. Brand. En kærkommen gave i disse tider!

Det Kongelige Biblioteks store billedudstilling på Charlottenborg i dagene 24 april til 1 juni, blev set af godt 8000 mennesker. Det meget flotte katalog kan endnu købes for Kr. 125.00 fra kiosken.

Aksel Gram-Møller, Ålsgårde har overgivet hele sin samling af Merkur materiale samt gamle bøger og tidsskrifter til Danmarks Fotomuseum i Herning.

I Bjørn Ochsners bog, "Fotografer i og fra Danmark til og med år 1920" - kan man på side 670, bind 2 læse, at der på Hadsund Egnsmuseum er anbragt ca. 30 af Martinus Petersens fine fotografier med henvisning til Objektiv Nr. 26 april 1983 side 15-16.

Danmarks Fotomuseum har ladet fremstille 50.000 brochurer i farver, der fortæller om museet. En engelsk og tysk tekst til brug for P.R. fremstød i udlandet.

En udstilling af Eadvard Maybridges epokegørende fotografier fra 1887 vises på museet for Fotokunst, Brandt Klædefabrik. Odense. Billederne er originale hjemtaget fra New York. Fra 14. august til 14. september. Udstillingen har også været vist på Gentofte bibliotek i sommer. Et flot initiativ af et bibliotek.

Club Daguerres fotohistoriske blad "Photo Antiquaria" - har i sit sidste nummer en 10 sider stor artikel om Danmarks Fotomuseum. Skrevet af Peter Rott/Hamburg. Flot P.R. for D.F.

LOPPEMARKED I HAMBURG. DEN 8. NOVEMBER!

Interesserede bedes kontakte Jan Klinksgaard. 04 43 12 43.

Når man ser det hele, sådan lidt fra oven!!!!

Som ny formand for Dansk Fotohistorisk Selskab - er det en god ting, at have overblik. Måske var det derfor vi kunne opleve Niels Resdahl Jensen svæve over vore hoveder lørdag den 23. august Kl. 14. "Fotohistorisk bliver det hele" - som vinder af Berlinske Tidendes fotokonkurrence "Tag det hele lidt fra oven" - flot panoramabillede af hovedstaden - et af dem, hvor hoved og hals er ved at gå af led - tillykke Niels!

UDSTILLING

Fotograf Th. Weg besøgte den 4. juli Danmarks Fotomuseum i Herning, og museets leder, Sigfred Løvstad viste med stolthed et gammelt mahogni-kamera, udført af den legendariske danske kamerabygger Jens Poul Andersen fra Nellerød. Apparatet havde tilhørt fotograf Elfelt i København. Th. Weg huskede apparatet fra sin tid hos Elfelt i 1917, og kunne komme med værdifulde kommentarer til en række gamle fotografier fra Elfelts arbejdsrum.

Th. Weg fylder i næste måned 91 år. 1984 indstillede han sin virksomhed på grund af svigtende syn. Til trods herfor var det overraskende at Weg kunne genkende og huske alle sine billeder.

Th. Weg og frue på rundtur.

Foto: Poul Pedersen.

DANMARKS FOTOMUSEUM

Fotografi • Fototeknik • Fotohistorie • Fotogalleri

Åbent 13.00-17.00. (Mandag lukket) Omvisning udenfor åbningstid efter aftale

Museumsgade 3 Herning. Telf. 07-225322

Budtz-Müller & Co
KUNSTHANDEL

BREDGADE 21.
KØBENHAVN

Kejserinde Alexander af
Rusland. Opt. fra ca. 1907.

Med venlig hilsen

PHOTOGRAFICA

Skindergade 41 · Tlf. 01 - 12 62 52